

IZ VSEBINE

Inovacije za danes in jutri (stran 2)
Mirko Vindiš o olimpiadi (stran 3)
Leto 1918 na Ptujju (stran 4)
Kanadski Ptujčan Franc Vidovič (stran 5)
Živalski vrt v Ptujju (stran 6)

UVODNIK

Mladost je norost?

Ob pozivu k razumu, ki ga je pred nedavnim v javnosti sporočilo vodstvo jugoslovanske mladine, je predsednik Branko Greganovič poudaril tudi to, da je pravzaprav žalostno, da na prve strani jugoslovanskih časopisov nikoli ne pridejo imena mladih raziskovalcev ali inovatorjev in da veliko slabše poznamo ljudi, predvsem mlade, ki so ustvarjalni, kot tiste, ki razpihujejo žerjavico medsebojnih podtikanj in laži med političnimi vodstvi v državi, med katerimi pa ni veliko mladih.

Ločevati politike na mlade in stare seveda nikakor ni umestno, najbrž pa velja, da so mlajši veliko bolj neobremenjeni z grehi preteklosti in najbrž ravno zaradi tega ne bodo kar tako brez tehničnih zahtev odstopali s položajev. Biti razumen v današnjih časih pomeni tudi to, da priznaš, kaj si zakrivil in česa nikakor nisi, da znaš pravočasno spoznati, kaj zmoreš in kaj so zate prevelike naloge. In mladinskemu zveznemu vodstvu gre priznati vsaj to, da si ne nalaga nalog, za katere vnaprej ve, da so neuresničljive zaradi različnosti mladih v različnih delih Jugoslavije. Smisel za dojemanje drugačnosti in dopuščanje dialoga se je pravzaprav na očeh javnosti rejeval v mladinski organizaciji od prvih nastopov slovenskih delegatov, ki so prišli s kongresa ZSMS v Krškem na zvezni kongres. Takrat je zares bilo krizno obdobje jugoslovanske mladine, a izkušnja nekaj let je prinesla tudi nedavni poziv k razumu. Veliko hudih besed je padalo ti dve leti, a brez tega ne bi bilo sedanjih pripravjenosti, da vodstva republiških organizacij mladih skupaj pozovejo druge, kar pomeni, da se vsaj v osnovnem med seboj razumejo.

Seveda bi bilo iluzorno pričakovati, da bodo sedaj ravno mladi, ki delajo v organih zvezne konference mladine, odločilno premaknili tehtnico v korist razumu. Tega vsekakor ne bodo zmogli, če mladi tam, kjer prihaja do množičnih shodov, ne bodo pozivali k temu istemu razumu, za kakršnega se je zavzelo vodstvo. To, da je od vseh jugoslovanskih političnih vodstev prvo storilo ravno mladinsko, pa je svojevrsten šarm v času, ko razum deluje prej kot obsojanja vredno »čustvo«.

Od poziva k razumu je preteklo že nekaj časa, pa tudi zahteve skrajnežev na mitingih so dobile povsem jasno podobo: ena zastava, en vodja, en jezik...

Neprijazno in tvegano je primerjati ideje enega naroda po širivi svojega vpliva nad drugimi z dogajanjem med obema svetovnima vojnoma. A poznavalcu delovanja nacionalističnih parol v krizni situaciji nekega naroda ne more pobeigniti dejstvo, da je edina realna protitež takim divjanjem nacionalnih strasti hladen razum in jemanje parol zares. Kajti če nihče ne vzame teh zahtev resno, se nihče ne bori proti njim. Ko pa enkrat za njimi stojijo množice, lahko v zaletu čustev zatiranega in po »zgodovinski krivici« nevladajočega naroda obrodijo kaj težke in mučne razmere. In če je kdo, potem je ravno zvezno mladinsko vodstvo pravilno ugotovilo, da so zadeve resne in da brez hladnega razuma ne bo šlo.

Treba je poudariti, da je v metodah in vsebini dela med posameznimi mladinskimi organizacijami v republikah in pokrajinah veliko razlik, da so neke samostojnejše, neke pa povsem vprežene v politiko drugih. Toda dialog je potrebno ohraniti in ga gojiti, predvsem pa ne pustiti obmetavanj, kot jih doživljajo druga politična vodstva, v zadnjem času predvsem slovensko in hrvaško.

V teh časih je težko biti optimist, še posebej je težko optimist mlad človek. Morda pa ravno neobremenjeni in tisti, ki imajo še vse (nič) pred seboj, sedaj čutijo, da morajo delovati razumno kljub reku: Mladost je norost, čez vodo skače, kjer je most. A kot kaže, so mostovi porušeni in je večina skakanja čez potok, kjer mostu ni več, še posebej dobrodošla. Upajmo...

Darja Lukman

Spravilo pese na naših poljih

V zasebnem kmetijstvu — na območju Kmetijske zadruge Ptuj — so pričeli spravilo sladkorne pese v ponedeljek. Hkrati so odprli dve prevzemni mesti, na Turnišču in v Moškanjcih. Drugi dve prevzemni mesti — v Kidričevem in Trnovski vasi — bodo odprli takoj, ko bo potrebno. V Kmetijski zadrugi Lovrenc bodo pričeli spravilo konec tega ali v začetku prihodnjega tedna.

Stroj za spravilo pese je dovolj, so tudi v dobrem stanju in tako lahko pričakujemo nemoteno delo; pogoj je seveda le lepo jesensko vreme. Cena za delo traktorja in kombajna za spravi-

lo pese na površini enega hektarja je 450 do 500 tisoč dinarjev.

Delno vprašljiva pa je še vedno cena letošnjega pridelka sladkorne pese. V prvi polovici leta je cena določala še vlada in takrat je bilo določeno za kilogram pese 72 dinarjev.

Jugoslovanska industrija sladkorja je na osnovi obračuna stroškov določila nato enotno ceno sladkorne pese, in sicer 90 din za kilogram pri petnajstipolodstotni vsebnosti sladkorja. V Sloveniji bodo pridelovalci dobili še premijo 8 dinarjev za kilogram, tovarna pa bo dodala še razliko do 104 dinarjev zaradi ohranitve

dogovorjenega razmerja s ceno pšenice.

Seveda je potrebno ob tem, ko govorimo o ceni sladkorne pese, omeniti še regresiranje semena, brezplačno zaščito proti cerkospori in delno kalcifikacijo površin pred setvijo.

Kot je povedal direktor Tovarne sladkorja Ormož magister Vinko Štefanič, se v republiški skupnosti za sladkor Slovenije zavedajo, da bodo kmetje pridelovali peso le, če bodo našli v tem ekonomski interes. V odboru za pridelovanje sladkorne pese so se zato dogovorili, da bodo v tem in naslednjem mesecu poskušali formirati trajne medsebojne odnose med pridelovalci in predelovalci sladkorne pese.

Čeprav bo težko v kratkem času priti do realne cene sladkorja, pa mora ta čimprej biti takšna, da bo pokrila stroške pridelovanja

Najprej so se kombajni pojavili na poljih kmetijskega kombinata Ptuj, kjer so pričeli peso puliti že prejšnji teden. Ker je vmes poseglo deževje, so do ponedeljka pospravili pridelok le s kakih 30 hektarov. Prve ugotovitve žal kažejo na bistveno manjši pridelok, pa tudi vsebnost sladkorja je proti pričakovanju precej nizka.

pese in proizvodnje sladkorja ter dala osnovo za enostavno in razširjeno reprodukcijo.

O tem, ali daje višja cena sladkorja kakšno možnost za doplačilo k sedaj določenim ceni sladkorne pese, nimamo informacij. JB

Mlada reprezentanca v Ptujju

Jutri, v petek, ob 15. uri in 15 minut se bo na stadionu Drave v Ptujju začela zanimiva in privlačna prijateljska nogometna tekma med domačo Dravo in mlado reprezentanco Jugoslavije. V mladi reprezentanci, ki se tako kot članska pripravlja za tekmo s Škotsko, so Zitnjak, Ilić, Boban, Brnović, Petrić, Štimac, Pavličić, Jarni, Vujačić, Janković, Jokanović, Pavlović, Šuker, Bokšić, Milanić, Babunski, Prosinečki in Mijatović. Gre za igralce, ki so v Čilu osvojili naslov svetovnih prvakov. Selektor je Ivan Čabrinić, trenerja pa Ljupko Petrović in Rizah Mešković. Nogometni klub Drava bo s to tekmo počastil 55-letnico delovanja. I. k.

OBČINSKA KANDIDACIJSKA KONFERENCA

O kandidatih 20. oktobra

V večini krajevnih konferenc so že imeli temeljne kandidacijske konference in se odločali o kandidatih za člana Predsedstva SR Slovenije, predsednika in podpredsednika zbora združenega dela, za predsednika ptujске kulturne skupnosti in za predsednika zbora uporabnikov pri tej skupnosti.

Na občinski kandidacijski konferenci pa se bodo delegati o kandidatih odločali prihodnji četrtek ob 13. uri v Narodnem domu.

Za funkcijo člana Predsedstva SRS so predlagani naslednji kandidati: Igor Bavčar — svobodni kulturni delavec, Silvo Gorenc — predsednik poslovnega odbora Tovarne celuloze in papirja Djuro Salaj v Krškem, Milica Ozbič — guvernerka Narodne banke Slovenije, Ivan Pučnik —

kmetovalec in član Upravnega odbora Slovenske kmečke zveze, in dr. Ivan Ribnikar — dekan Ekonomske fakultete v Ljubljani.

Za funkcijo predsednika zbora združenega dela je predlagan Anton Pišek — inženir kemije iz Perutnine, za podpredsednika pa prav tako inženir kemije Franc Sagadin iz TGA Kidričevo.

Za predsednika ptujске kulturne skupnosti je kandidat Franc Milišič, novinar Dela, za predsednika zbora uporabnikov te skupnosti pa Adolf Mihelač, strokovni učitelj v ptujskem SŠC. d. l.

Podpiramo politiko svojega vodstva

Na pobudo delavcev iz posameznih osnovnih organizacij je predsedstvo občinskega sveta Zveze sindikatov občine Ptuj na ponedeljkovi seji (10. oktobra) ob obravnavi varnostnopolitične ocene v naši domovini med drugim sprejelo sklep, da pošlje predsedstvu Slovenije in centralnemu komiteju ZKS posebno poslanico, v kateri izraža vso podporo najširše množice delovnih ljudi in občanov uradni politiki slovenskih funkcionarjev. Obenem podpirajo vse njihove dosedanje odločitve ter izjave, odločno obsojajo vse napade na slovensko politiko in državnost, pri čemer poudarjajo, da ne odstopajo od avnojskih in čebinskih načel. Ob vsem tem pa pozivajo vse delovne ljudi in občane k strpnosti in preudarnosti.

Ob obravnavi varnostnopolitične ocene v naši republici in občini so člani predsedstva menili, da je kljub nezadovoljstvu delavcev zaradi vse višjih življenjskih stroškov in inflacije ter posameznih prekinitev dela splošna situacija razmeroma stabilna, vendar je med ljudmi vse več negotovosti zaradi drugih političnih dogodkov po domovini.

V nadaljevanju so sprejeli še operativni program dela, v katerem so opredelili prednostne naloge za vse osnovne organizacije, konference osnovnih organizacij, občinske odbore sindikata delavcev dejavnosti ter ne nazadnje tudi za občinski svet ZSS in njegove organe.

Ko so razpravljali o možnostih za razbremenitev gospodarstva in omilitve vse večjega pritiska na osebni in družbeni standard delavcev, so odločno podprli vsa konkretna stališča in zahteve republiških sindikatov s tega področja. Pri tem so še posebej odločno zahtevali ukinitve vseh participacij v zdravstvu, prav tako v šolstvu, kjer je, kot kaže, situacija vse težja.

Ker že dalj časa ugotavljajo, da imajo sindikati precej skupnih ali podobnih nalog kot mladinske organizacije po delovnih kolektivih in drugod, so ob koncu sklenili, da predlagajo predsedstvu občinske konference ZSMS, naj se čimprej sestanejo na skupni seji in si zastavijo skupne naloge.

M. Ozmeč

Svečano ob dnevu artilerije

Dan artilerijskih enot Jugoslovanske ljudske armade so 7. oktobra proslavili tudi vojaki in starešine ptujске garnizije, ki so se tega dne zbrali na dopoldanskem svečanem zboru. Udeležili so se ga tudi predstavniki Ljubljanskega armadnega območja in štajerske regije, pa tudi predstavniki družbenopolitičnih organizacij ter SO Ormož in Ptuj.

V slavnostnem govoru je Miroslav Stanković iz LAO uvodoma opisal zgodovinski razvoj artilerijskih enot kot enega najmo-

čnejših in najučinkovitejših rodov naših oboroženih sil. Opozoril je na vse bolj zapleteno gospodarsko in politično situacijo v Jugoslaviji pa tudi v svetu. Pri tem je poudaril, da v naši družbi ni prostora za vse tiste, ki s svojo dejavnostjo delujejo proti enotnosti jugoslovanskih narodov in

žrtvovali. To, kar smo pridobili z narodnoosvobodilnim bojem in ljudsko revolucijo, moramo trdno varovati, za kar je odgovoren vsak.

Cestitkam ob dnevu artilerije se je pridružil še general Vukašin Vilotić iz štajerske regije, v imenu občanov Ormoža in Ptujja pa

Ob prazniku artileristov so vojakom, starešinam in civilnim osebam v JLA izročili pohvale in napredovanja. (Foto: M. Ozmeč)

narodnosti, ki govorijo o nekakšni tretji Jugoslaviji, ki želijo, da bi se krvava zgodovina ponovila... Ne smemo dovoliti, da bi prišlo do kakršnekoli bratomorne objestnosti, kajti naši narodi in narodnosti so za mir že preveč

je vojakom in starešinam čestital še Janez Belšak, predsednik občinske konference SZDL Ptuj. Starešine in gostje slovesnosti so se zatem zbrali na skupnem tovarniškem srečanju artileristov.

-OM

Dinamo v Kidričevem

V počastitev 40-letnice nogometnega kluba Aluminij iz Kidričevega bo v soboto, 15. oktobra, ob 15. uri gostoval prvotligaš Dinamo iz Zagreba. Nogometni delavci iz Kidričevega bodo pripravili krajšo slovesnost ob jubileju kluba, nato pa se bodo v prijateljskem srečanju pomerili domači nogometaši, ki so na dobri poti za vrnitev v višji rang tekmovanja, ter nogometaši Dinamo, ki napovedujejo prihod z najboljšimi igralci.

Danilo Klajnšek

S sprejema v članstvo Zveze rezervnih vojaških starešin (Posnetek: — OM.)

Novi člani ZRVS

V petek, 30. septembra, je bila na magistratu slovesnost: v članstvo Zveze rezervnih vojaških starešin so sprejeli 19 mladih. To so tisti, ki so se letos vrnili s služenja vojaškega roka, med služenjem pa so končali šolo za rezervne vojaške starešine. Doslej so v članstvo sprejemali v krajevnih organizacijah, tokrat pa so se odločili za občinsko slovesnost.

Mladi rezervni starešine — še dvajset let niso dopolnili — bodo imeli še veliko dela, veliko vaj, preden bodo v svojih enotah mogli delati tako kot njihovi starejši kolegi: ti pa jim bodo pri začetnem delu gotovo pomagali in jim svetovali. Petkovo srečanje starešin je bilo prvo v njihovem »rezervističnem« življenju, odslej pa jih bo še veliko.

Pobude kmečke mladine

1. Ekonomska cena mleka je 774,75 dinarjev (izračunal jo je Kmetijski inštitut SR Slovenije), trenutno pa kmet za en liter mleka dobiva 610 din. Kmet ni »socialna ustanova«, ki bi bil dolžan mleko prodajati pod ekonomsko ceno. Menimo pa, da mora za dostopnost tako nujno potrebne artikla za zdravo prehrano poskrbeti država s svojo davčno politiko in subvencijami.

Predlagamo, da obdavči žgane alkoholne pijače in iz teh davkov nudi ustrezno subvencioniranje mleka. Podobnih načinov pa je gotovo še več.

2. Mlekarnice in intervencijski skladi v kmetijstvu naj sproti sledijo naraščanju ekonomskih cen in se jim prilagajajo.

3. Opažamo, da mlekarne EKK Ptuj nenatančno določa tolsčobne enote pri proizvajalcih mleka. Ko država zamrzne cene mlečnih proizvodov, opazimo, da mlekarne mleko proizvajalcev ocenjuje kot manj kakovostno. V zvezi s tem sprašujemo, ali gre dejansko za nekvalitetno mleko ali pa zgolj za finančno-ekonomski interes Mlekarnice EKK Ptuj. To spoznanje lahko dokažemo s tem, da se isti vzorci, ki jih damo Kmetijski zadrugi Ptuj, in vzorci, ki jih damo Mlekarni Ptuj, bistveno razlikujejo. Predlagamo ustanovitev neodvisnega mlekarškega odbora pri Slovenski kmečki zvezi in njenih podružnicah, ki bo sestavljen iz strokovnjakov in bo ugotavljal dejansko kakovost mleka pri samih proizvajalcih ter se bo pripravil na zahteve proizvajalcev in jim strokovno pomagal. Upravni odbor občinske Zveze slovenske kmečke mladine Ptuj

ČEVLJARSKA DELAVNICA KIDRIČEVO

Prvi izvoz

Do septembra so v delavnicah izdelali že 21500 parov zaščitne in specialne obutve. Pridobili so nekaj novih kupcev, v glavnem iz delovnih organizacij črne metalurgije in železnice. Letni načrt predvideva, da bodo izdelali 28.440 parov čevljev. V devetih mesecih je celotni prihodek dosegel 525 milijonov, z letnim načrtom pa so planirali 780 milijonov.

V prvih treh mesecih leta so za firmo Atlantic iz Stuttgarta izdelali za 13.800 nemških mark izdelkov. Zaradi vedno višjih cen reprodukcijskega materiala, zlasti usnja, se jim trenutno izvoz ne izide, saj s ceno ne pokrijejo niti njegovih stroškov. V predalih imajo še ponudbo za 500 tisoč nemških mark.

V poletnih mesecih — juliju, avgustu in septembru — so zašili tudi 3200 parov rokavic. Do konca leta naj bi jih bilo še šest tisoč. Dobri delovni rezultati so jim omogočili, da so v prejšnjem mesecu popravili osebne dohodke. V polletju so delavci v povprečju zaslužili 420 tisoč dinarjev.

Letos so kupili tudi že nekaj nove opreme (kombinirani stroj za obutveno industrijo), čakajo pa še na opremo iz Peka. Za potrebe novih kupcev so izdelali oziroma razvili tri vrste čevljev. Do konca leta bodo uredili še industrijsko prodajalno, načrtujejo pa tudi ureditev vzorčne sobe.

V kratkem naj bi spremenili tudi svoje ime. Ime Čevljarška delavnica več ne predstavlja v celoti njihovega proizvodnega programa, sprememba imena pa je vezana tudi na izvozno dejavnost.

MG

Takojšnje aktivnosti za uresničevanje sindikalnega programa

V osnovnih organizacijah ZSS in v občinskih sindikalnih organih ptujске občine bodo v teh dneh resno pričeli uresničevati naloge iz operativnega programa za delo organizacij in organov Zveze sindikatov, ki ga je sprejelo predsedstvo republiškega sveta slovenskih sindikatov. Program je bil objavljen v Sindikalnem poročevalcu Delavske enotnosti 23. septembra skupaj z dokumenti za razbremenitev dohodka in osebnih dohodkov, ukrepi za ublažitev pritiskov na življenjsko raven delavcev, predlogom za spremembo intervencijskega zakona o osebnih dohodkih ter s predlogom za najnižji osebni dohodek za najbolj enostavna dela in naloge 453.000 din. Program in drugi sindikalni dokumenti postavljajo konkretne cilje, delitev dela in odgovornost za uresničitev glavnih nalog, ki jih je sprejel republiški svet ZSS na junijski razširjeni seji v dokumentu »Iz krize s sindikatom delavcev.«

Smo na začetku odgovornega dela za prenovo sindikatov delavcev dejavnosti in Zveze sindikatov, katerega cilj je dosledno in učinkovito uresničevanje sindikalne politike v interesu vseh sindikalno organiziranih delavcev. Program vsebuje glavna vprašanja, ki jih v teh zaostrenih gospodarskih in političnih razmerah postavljajo v ospredje

delavci, navaja rešitve in opredeljuje aktivnosti na področju gospodarske reforme, položaja delavcev in zagotavljanja njihove socialne varnosti.

Najodgovornejši sindikalni delavci ptujске občine so o teh za delavce pomembnih vprašanjih že razpravljali na zadnjih sejah družbenopolitičnega zbora in zbora združenega dela skupščine občine Ptuj, ko so razložili ugotovitve in stališča predsedstva občinskega sveta ZSSS Ptuj k oceni uresničevanja družbenoekonomskega razvoja občine v letošnjem letu. Med prvimi so o nalogah iz operativnega programa razpravljali na konferenci ZSS in ZKS Emone-Kmetijskega kombinata Ptuj; ti so temeljito ocenili sedanji materialni in samoupravni položaj delavcev. Sledile bodo razprave v vseh osnovnih sindikalnih organizacijah, občinskih odborih sindikatov delavcev dejavnosti ter v občinskem svetu in njegovih organih. Skupine sindikalnih delavcev, ki jih bo imenovalo predsedstvo občinskega sveta, bodo obiskale osnovne sindikalne organizacije. Zastavljene aktivnosti imajo namen uveljaviti samostojno in učinkovito sindikalno organizacijo delavcev, ki ne bo le predlagala, ampak zahtevala in soustvarjala politiko, ki bo odraz interesov in potreb delavcev tako gospodarstva kot družbenih dejavnosti.

FB

Inovacije za danes in jutri

Prilagoditi se zahtevam tržišča s cenovno in kvaliteto konkurenčnimi izdelki je danes bolj kot kdajkoli poprej temelj za razvoj in obstoj; vse to pa dosega na zastareli strojni opremi, ki domala ne ponuja kaj več kot prodajo znoja in materiala. Osvajati proizvodnjo, s katero bomo prodajali lastno znanje, je cilj, ki ga brez dvoma ne bo lahko doseči. Kako namreč zbuditi v vseh nas spoznanje, da je kreativnost in želja po napredku gibalo razvoja? Vsaka stvar, pa naj je videti še tako popolna, je namreč lahko še boljša. To pa je osnovno izhodišče za inovativno razmišljanje. Prepričan sem, da se v slehernem človeku skrivajo hotenja po odkrivanju nečesa lepšega in boljšega. Toda ob tem moramo ugotoviti, da ne znamo ali nočemo ustvarjati dovolj zdravih temeljev za tako imenovano množično inventivno dejavnost. Prej bi celo lahko rekli, da jo zaviramo z zastarelo miselnostjo, ki ima za posledico, da veliko pomembnih inovacij, ki bi prinašale družbi gospodarsko korist, ostane v predalih ali glavah inovatorjev in nikoli ne zagleda luči sveta. Ne le da je s tem nastala gospodarska škoda, ampak smo pri tistem inovatorju, ki ni dovolj vztrajen in trmast, za vedno zavrlj inovativno razmišljanje in snovanje.

Kje so vzroki za to in o problemih inventivne dejavnosti sem se pogovarjal z inovatorjem leta v DO AGIS Danilom Belo.

— Kaj sploh je inovativna dejavnost?

»Pri vsakem izdelku je začetek, ki pa je brez konca. Ko naredimo nek izdelek, že moramo razmišljati, kako bi ga lahko izboljšali. Pri nas pa je žal drugače. Ko nekaj naredimo, mislimo, da je s tem delo končano; ali drugače: mislimo, da neko, ki projektira nek izdelek, ne more in ne sme podati izboljšave, češ da je prej projektiral »z napakom« in jo bo pozneje z inovacijo odpravil. Zmotno! Tisti, ki tako razmišlja ali celo dela, ne sodi v našo družbo. Stvari moramo razvijati, izpopolnjevati. Ko se tega

zavemo, lahko začnemo razumevati pojem inovativnosti.«

— Kaj je potrebno, da lahko neko postane inovator?

»Zdravo razmišljanje in želja po napredku na eni strani in podpora vodilnih, vodstvenih in sploh sodelavcev pri oživiljanju idej sta osnovna pogoja za vsakega inovatorja.«

— Danilo, delate v okolju, ki ima zelo pester proizvodni program, ki dosti časa ni doživljalo

ša DO je resnično zlata jama za inovacije. Imamo namreč izredno raznoliko proizvodnjo.«

— Kaj bi, po vašem mnenju moralo biti drugače, da bi na področju množične inventivne dejavnosti krenilo na bolje?

»Mislim, da bi vodstvo DO moralo objaviti različne probleme, ki bi jih bilo potrebno odpraviti (prevelika poraba energije, materiala itd.). S tem bi ljudi vzpodbudili k razmišljanju. Kas-

ramo resno obravnavati vsak predlog ali inovacijo, pa naj bo na videz še tako nepomembna.«

— Kako se začne vaše snovanje neke inovacije?

»Ob poznavanju izdelkov se utrjuje ideje same po sebi. Sam ob sebi začneš razmišljati, kako bi lahko enak izdelek izdelovali hitreje, ceneje in kvalitetneje. Ko se zadeve lotim, idejo v misli premelem, narišem in nato spremljam izdelavo izdelka, da se prepričam, ali sem s svojo za misljo zadel v živo. Zadovoljen sem šele takrat, ko sem prepričan, da je moja ideja rodila sadove, od katerih lahko pričakujemo resnično korist.«

— Z nekaj besedami mi, prosim, opišite inovacijo, ki vam je prinesla naziv inovatorja v delovni organizaciji.

»Sam pri sebi inovacije, ki mi je prinesla naziv inovatorja leta, ne ocenjujem kot najuspešnejše. Gre za spremembo postopka, in sicer z žaganja tečajev na stančanje. Pri tem nastaja velik prihranek pri materialu in času. Hkrati sem pripravil tudi tehnično izboljšavo orodja za tlačno litje zavojnic za amortizerje. Zame osebno je uspešnejša inovacija, ki sem jo zasnoval in realiziral za visokotlačne izmenjevalce. Pri tem gre za novost v Jugoslaviji.«

— Načrti in želje na področju inovativne dejavnosti?

»Inovacije so zame hobi, ravno tako kot ribolov. Vedno pač moram nekaj delati. Imam trdno voljo in ne odneham, tudi po stokratnih poskusih ne. Prepričan sem namreč, da bo stoprvič dobro. Pri inovatorstvu moraš imeti trdno voljo, kajti nagrade in pohvale so na tem področju žal še vedno redke. Še vedno je preveč nezaupanja in zavisti. Želje? Ja, čimveč dela in tehnologijo, ki bo omogočala oživiljanje tudi najzahtevnejših idej.«

Inovatorju leta v DO AGIS želimo še veliko snovanj in realizacijo vseh zamisli in hotenj, zanj in za vse nas. Za danes in za naš skupni lepši jutri.

Maks Menoni

Danilo Bela na delovnem mestu

(Foto: M. Menoni)

bistvenih sprememb. Ali ni morda to raj za inovativno dejavnost?

»Ugotovitev v celoti drži. Na-

neje pa bi morali uspehe teh razpisov tudi javno objaviti. Kot drugo pa je pomembno, da mo-

PRED DVANAJSTIM PRAZNIKOM KRAJEVNE SKUPNOSTI DORNAVA

Letos največ za telefonijo in ceste

Praznovanje letošnjega praznika so pričeli že zelo zgodaj. Prva prireditve je bila 25. septembra, ko so pripravili svečani sprejem za vse krajanje, starejše kot 70 let.

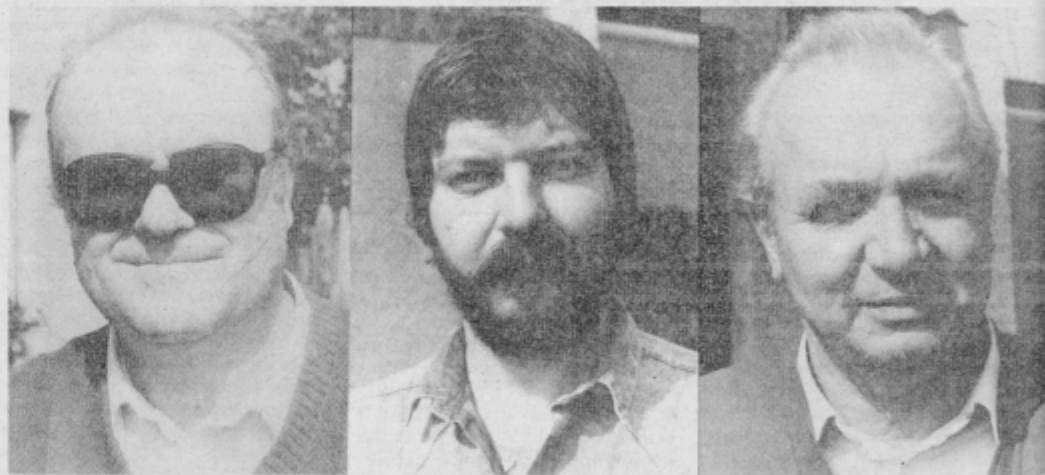
Z njimi so se pogovorili, jih gostili ter jim pripravili lep kulturni program. Kot je povedal predsednik sveta krajevne skupnosti Tone Velikonja, že od vsega začetka praznovanja krajevnega praznika skrbijo za to, da bi se v programu pokazali vsi, ki v skupnosti »živijo in dihaajo«. To je priložnost za šolo, prosvetno društvo, TVD Partizan s sekcijami, vrtec, Zavod dr. Marijana Borštnerja, gasilce, obrtnike, aktivne kmečkih žensk in druge.

Za letos večjih načrtov za razvoj krajevne skupnosti niso imeli. Nekaj denarja so porabili za položitev vrhnjih plasti asfalta. Tako so modernizirali glavno cesto skozi naselje Dornavo in nekaj stranskih.

lфона še posebej trudi, da bi do prihodnjega leta uresničili načrt pošte. Po njem naj bi dobilo telefonski priključek okrog 260 naročnikov iz štirih krajevnih skupnosti. Letos smo o tej akciji že pisali. Napeljava bo potekala v

čana v prvi polovici prihodnjega leta.

V praznovanje krajevnega praznika je vključena tudi Socialistična zveza. Krajevna organizacija po besedah predsednika Konrada Vertiča dobro dela.

Možje, ki se še posebej trudijo za razvoj krajevne skupnosti: Tone Velikonja, Vlado Viher in Konrad Vertič

Predsednik skupščine krajevne skupnosti Vlado Viher se kot predsednik odbora za gradnjo te-

več fazah. Prva je že realizirana, druga je vezana na konec tega leta, tretja faza pa naj bi bila kon-

Krajanje se pridno odzivajo na njene akcije. Socialistična zveza je pomagala oblikovati tudi letošnji program prireditev. Tega so poslali v slehernem gospodinjstvu. Pričakujejo, da bo dvorana v Mezgovcih, kjer bo v nedeljo, 16. oktobra, ob 14. uri svečana seja skupščine in vodstev družbenopolitičnih organizacij, polna.

Nekoliko manj so zadovoljni z delom mladih. Teh je nekaj nad sto, v glavnem gre za srednješolce. Aktivno delajo v številnih društvi, manj pa v svoji organizaciji. V pogovoru z njimi naj bi ugotovili, zakaj so pri svojem delu popustili in kako nameravajo v bodoče te poživiti. Delo mladinske organizacije je zamrlo z odhodom zvezne mladinske delovne akcije Slovenske gorice. Ta je imela sedež v stari dornavski šoli vrsto let.

Cesta skozi Dornavo

(Posnetki: Martin Ozmeč.)

MG

Mirko Vindiš za Tednik:

»Nisem imel česa izgubiti«

Mirko se je iz Seula vrnil v torek, 4. oktobra, zvečer. Tedenska narava našega časnika in dejstvo, da končujemo redakcijo v torek ob 11. uri, sta nam preprečila, da bi v prejšnji številki že lahko objavili pogovor z njim. K pogovoru smo ga namreč povabili že naslednji dan. Upamo, da bo za marsikaterega bralca pogovor zanimiv, saj je najboljšje ocenjevali Mirkov rezultat (če ga je že potrebno) potem, ko slišiš, kaj meni o nastopu sam. Športnikom namreč vse prevečkrat delamo krivico, ko na pamet »ocenjujemo« njihove nastope.

Kako si se počutil ob prihodu na letališče v Mariboru, ob pogledu na svoje prijatelje in znance? To je seveda lep občutek. Po več kot treh tednih odsotnosti se je lepo vrniti med svoje. Res čuden in lep občutek.

V Seulu si bil več kot dvajset dni. Dobivali smo sicer skromne vesti o tvojem počutju in trenin-gih. Kako pa je v resnici bilo vse te dneve pred nastopom?

Moram priznati, da je bilo teh dvajset dni precej napornih, pa tudi dolgočasnih. Moral sem čakati, medtem ko so nekateri prihajali, nastopali in slavili ter že odhajali domov. Jaz pa sem vse-skozi še treniral in čakal na zadnji dan. Bilo je tudi precej problemov s treningom. Treniral sem ves čas na atletskem stadionu, se pravi na krogu 400 m. Tak trening je za maratonca težaven. Seul je desetmilijonsko mesto in je nemogoče tehati po naravi, v parkih. Teh imajo sicer veliko, vendar so nabito polni. Korejci in Japonci so namreč znani po tem, da se veliko gibljejo, telovadijo in sprehajajo po parkih. Nemogoče je torej bilo trenirati drugje kot na stadionu, ki je bil odprt samo za atlete. Trening, hrana, tudi slabši spanec in spre-memba okolja — precej naporno je bilo zame.

Nastop smo lahko spremljali v televizijskem prenosu. Najbrž ni človeka, ki ti zanj ne bi želel stisniti roke. Kako pa nastop sam ocenjuješ?

Na koncu koncev moram biti zadovoljen z nastopom in 25. mestom na olimpijskih igrah. Pravzaprav sem res odpotoval na olimpijske igre z željo po višjem mestu. Večkrat sem dejal, da bi bil z uvrstitvijo okoli petnajstega mesta zelo zadovoljen in bi bil to velik uspeh. Ko pa sem dobil v roke startno listo, sem bil prese-nečen, kajti manjkal ni niti eden izmed boljših maratoncev v svetu. Pravzaprav je bilo tam vse, kar svet premore v maratonu. S svojim rezultatom in državnim rekordom 2 uri in 13 minut sem bil šele 57. med tistimi na startni listi.

Na tekmo sem šel z mislijo, da pravzaprav nimam kaj izgubiti. Zato sem tudi »prijel« prvo skupino, ki je bila izredno hitra. S tem pa sem »prensiral« prvih dvajset kilometrov. Zaradi tega sem petnajsto mesto, ki sem ga želel in bi ga lahko realno tudi dosegel, izgubil. Izgubil sem moč. Na koncu sem torej bil deset mest nižje z nekaj slabšim rezultatom, kot je bil tisti z lanskega Seula. Moram pa biti zadovoljen.

Slišati je bilo, da si imel težave z vodo in dehidracijo.

Res sem imel malo smole. Na vsakih pet kilometrov smo imeli nastavljene svoje napitke. Bilo je šest miz in na določeni mizi je bil tudi moj napitek — voda ali maratonik. Tisti, ki so tekli pred mano, so mi vzeli napitek, tako da do 25. km na nobeni mizi ni bilo več mojega napitka. Bilo pa je precej toplo, okoli 26 stopinj. To pa je malo preveč za maraton, tako da je verjetno tudi vzrok, da sem prišel v cilj tako utrujen, dehidracija.

Nastopiti na olimpiadi je dano redkim. Kako si olimpiado doživel?

Vsekakor je želja vsakega športnika priti na olimpijske igre. To je bila tudi moja želja. Moram priznati, da si nekdanji sploh nisem mogel predstavljati, da bi lahko kdaj v življenju dose-

frajer mora biti. Ko pa si z njimi, vidiš, da so prav tako ljudje kot mi drugi in da v tem ni neke razlike. Športniki si med seboj precej pomagamo, čeprav smo potem, ko pridemo na športno prizorišče, največji tekmeci. Tudi največji prijatelj ti je takrat nasprotnik. Če sklenem: ni čutili kakšnih velikih razlikovanj in nerazumevanj med samimi športniki.

Pa se vrniva k tvojemu nastopu. Kako ocenjuješ tiste, ki so bili na olimpijskem maratonu pred teboj? Tiste na vrhu, recimo...

Vsekakor sem za zmagovalca Bordina že prej imel občutek, da je v najožjem izboru. Je evropski prvak in tretji s svetovnega prvenstva. Prav tako sem v krog favoritov štel Saleha iz Džibutija, lanskoletnega zmagovalca s predolimpijskega teka. Je pa maraton disciplina, v kateri je pravzaprav

ali še celo pozneje, na svoji tretji olimpiadi. Kot sem povedal: vse je odvisno od zdravja in drugih stvari, ki te v življenju spremljajo in so del življenja. Velikokrat me kdo vpraša, kako dolgo bom vztrajal. Morda lahko neham že jutri, morda bom nastopil še deset let; težko je reči kaj določene-ga.

Napovedovati prihodnosti ne gre; kaj pa te čaka v bližnji prihodnosti?

Najprej bom malo počival, nato bom poiskal nekaj manjših tekmovanj ter tekmovanj v Avstriji in Italiji. Nameravam sodelovati na malih maratonih, tako da bom malo razbil monotonijo, ki nastane, ko se pripravljáš izključno za nastop na velikem tekmovanju. Potrebujes lažje teke in tako pridobiš tudi na psihološkem področju. Velika tekmovanja so psihično naporna.

Se to. Vsi pričakujejo od športnika največ. Prvo mesto pa je le eno.

Ko si že omenil psihično obremenjenost pred velikimi nastopi: Ljudje žal veliko ugibajo in med temi ugibanji je tudi mnenje, da bi potreboval na takih nastopih nekoga ob sebi — trenerja ali kogarkoli, ki bi te bodril v psihičnem smislu. Kako je s tem? Zate velja, da si samotar, po drugi strani pa vsi trdijo, da bi ti bilo lažje, če bi bil nekdo ob tebi na velikih tekmovanjih. Bi to zmanjšalo napetost pred tekmovanjem?

Pravzaprav nisem imel občutka, da bi bil kakorkoli obremenjen. Na začetku, ko sem prispel v Seul, je morda bilo malo nelagodja. Potem pa vidiš, da eni zmagujejo, drugi so poraženi, in sprejmeš tudi svoj nastop kot vsak drugi. Nisem pa občutil, da bi potreboval pomoč s strani in bi bil zato boljši.

Darja Lukman

(Naše delo št. 11, Ptuj, 18. novembra 1948.)

Turizem za nove čase

Za široko in odgovorno razpravo so v občinskem komiteju za družbenoekonomski razvoj in planiranje pri SO Ptuj pripravili toliko želeno in pričakovano gradivo »Osnutek dolgoročnega razvoja turizma v občini Ptuj«. V občinskem izvršnem svetu mu dajejo vso podporo. V delegatsko okolje pa ga pošiljajo z nekaterimi usmeritvami. O osnutku bodo najprej razpravljali skupščinski zbori in ga dali v dvo-mesečno javno razpravo, v kateri naj bi sodelovali vsi neposredni in posredni udeleženci v turistični ponudbi občine. Seveda naj bi svoje povedali tudi občani, ki že ali še nameravajo sodelovati v oblikovanju te ponudbe. Pripombe pričakujejo v izvršnem svetu in v komiteju za družbenoekonomski razvoj in planiranje.

Zanimivo je, da osnutek bodočega turističnega razvoja v mnogocem »posnema« študijo o dolgoročnem razvoju turizma v občini Ptuj. Ta je letos »dopolnila« 10 let. Vse kaže, da ni bila narejena za v pre-dale; nekateri so jo sicer že doslej poskušali uresničevati. Nov turistični dokument sodi med »obveznosti« skupščine občine Ptuj do tujega sovlagatelja. Kot je znano, je bila v začetku avgusta podpisana pogodba med skupščino občine in Turistično agencijo Kurent. Ta naj bi odločno posegla v bodoči turistični razvoj občine predvsem z načrtovanimi hoteli: Zlati noj v Prešernovi ulici, Kurent A in Kurent B v Ptujskih toplicah. Medtem je skupščina občine že pridobila lastninsko pravico nad zgradbo v Prešernovi, v kateri bo hotel Zlati noj. V njem naj bi bilo 88 postelj. Hotel bo visoke kategorije B. Poleg tega projekti predvidevajo, da bo v njej še sedež turistične agencije, restavracija, drugi poslovni prostori in v kletnem delu diskoteka.

Lokacijska dokumentacija je bila pripravljena v prejšnjem mesecu, gradbena se še pripravlja.

To je samo delček bodočih turističnih projektov. V pretres so vzeti vsi in za vsakogar se bo poskušalo najti ustrezno mesto. Turistično naj bi oživel vsi objekti, ki so nekdo v tem pogledu že dihal. V bodočem razvoju turizma naj bi bili odločilni ljudje in ne denar, zato v osnutku manjka načrt pridobivanja denarja za »oživljanje«. Tako je tudi najboljšje, saj je v preteklosti ta mnogokrat v kalu zadržal zdrava prizadevanja. Sedaj naj bi bil v ospredju pogum.

MG

PREPISANO IZ STARIH ŠTEVILK

Kača pred prodajalno

Žal ugotavljajo naši potrošniki, da uprava Okrajnega magazina v Ptuj nima preveč skrbnega pregleda nad »solidno« delitvijo blaga v svojih prodajalnah. Pred lokali se ustvarjajo dolge »kače«, ki nestrpno čakajo na svoj plen — blago. Pa ne samo to: to dolgo kačo sestavljajo manjše kače — ljudje, ki kršijo vse predpise javnega reda. Zgodi se, da iz nedolžnega prepira nastane precej zanimivo in živahno pretepanje, ki pa ni nikoli brez posledic.

»Oh ti ljudje, kako so nesramni in požrešni!« se oglasi neka stara ženica na »repu« te nesrečne kače.

Zakaj neki vse to? Ker so se predpisi javnega reda spremenili v predpise javnega nerada.

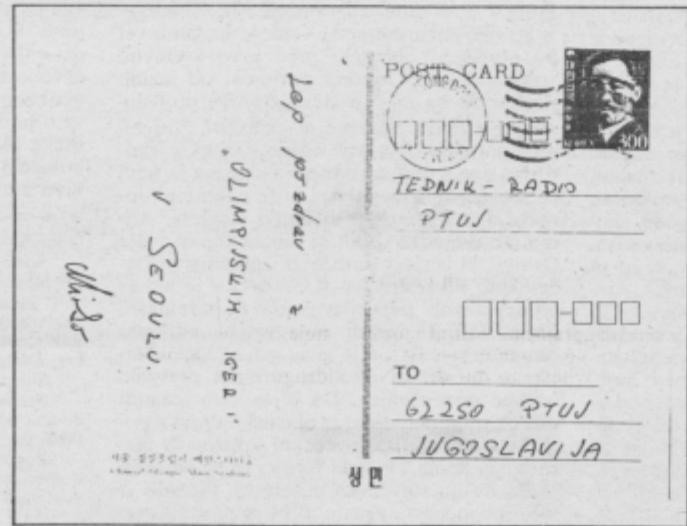
Če vprašaš človeka tik pred vhodom: »Odkod ste, tovariš?« ti odgovori: »Iz Juršinc.« Vprašaš drugega. »Iz Janža« sledi v odgovor. Pogledaš po kači navzdol. »Oho, kako zanimivo,« boš tiho dejal pri svojem srčku. Videl boš ruto za ruto, krilo za krilom — same tovarišice, razen tega pa vse iz podeželja, in sicer večina iz tistih krajev, kjer so že poslovalnice Okrajnega magazina.

Popolnoma razumljivo in dokaj jasno nam govore taki primeri, zakaj ne dobi uslužbenec iz Ptujja pripadajoče mu blago na točke.

No, zakaj? Ker ves kontingent blaga, ki ga dobi prodajalna, zapleni požrešna kača — kača kač —, ki ni nikjer zaposlena ali pa vsaj toliko prosta, da stoji več kot dve uri na pločniku in čaka na blago.

Ker raznesejo blago ljudje, ki poleg bonov imajo tudi oblačilne nakaznice.

No, uprava magazina, kaj praviš na to upravičeno kritiko potrošnikov? Ali se ne bi dalo urediti tako, da bi blago dobili tudi tisti, ki nimajo časa čakati v vrsti in »plansko zabušavati«.

gel rezultate, ki bi me pravzaprav pripeljali na olimpijske igre. Zdaj pa so že za menoj. To je res lep občutek za vsakega športnika. Težko je opisati občutja, ki jih ima športnik v sebi. Ne vem, tudi sam nimam besed, s katerimi bi lahko izrazil svoje zadovoljstvo. S sodelovanjem na olimpiadi sta poplačana delo in trud, ki ju vlagáš v šport.

Kakšni pa so bili odnosi med športniki, tisti »za kulisami«?

Odnosi med športniki so skoraj vedno lepi. Olimpijsko nase-lje je kot ena družina. Skupna jedilnica za nekaj tisoč športnikov. Ni razlikovanja med zmagovalci in med tistimi, ki so bili na zadnjih mestih. Vsi čakajo v isti vrsti na hrano, vsi se prehranjujejo enako, ni razlike med sobami za te in za one... Vsi imajo enake razmere.

Včasih sem pri sebi mislil, kakšni tipi so športniki vrhunskega razreda. Za Carla Lewisa na primer sem mislil: Kdo ve, kakšen

prav izbor favoritov zelo širok. Tisti, ki je imel trideseti ali štiri-deseti čas, bi morda lahko prav tako posegel v vrh. To je pač tek, ki traja dve uri in nekaj. Pri maratonu moraš pravzaprav včasih tudi tvegati. Če uspeš, uspeš, če ne, pa pač ne... To ni tek na sto metrov, ko daš v kratkem času od sebe vse moči. Maraton moraš teči tudi z glavo. Če pomislím nase, vidim, da nisem najbolj modro tekel. Pravzaprav teh petdeset ali morda kar vsi, ki so nastopili, spadajo v sam svetovni vrh; precej so izkušeni in marsikdaj poberejo zmage na številnih tekmovanjih.

Ob prenosih z olimpijskih iger smo lahko slišali tudi vest, da si že uvrščen med kandidate za olimpijski tek na naslednjih igrah, kar izhaja iz tvojih rezultatov. Kako pa ti gledaš na to?

Moram povedati, da za to startno listo ne vem. Že pred samim odhodom sem dejal, da bom lahko tekmoval vsaj še na enih igrah, če bom zdrav in bom imel uspehe. Dejstvo je, da sem bil na olimpiadi eden najmlajših maratoncev, saj so zmagovali maratoncevi z 29 leti (Bordin), drugi celo prek trideset let. Veliko tekmovalcev pa je bilo starih nad 35 let. Najboljša doba maratonceja je nekje okoli tridesetega leta. Če to velja tudi v mojem primeru, bi vrhunski rezultat lahko pričakovali na prihodnji olimpiadi

Govori se...

... da so tudi nekateri v Ptujju zelo zaskrbljeni zaradi močno ohlajenih mednarodnih odnosov. Menijo, da bi bila potrebna poštena odjuga (ampak, prosim lepo, pisano odločno skupaj).

... da je semafor, ki meri čas v športni dvorani Center, zelo čudnega obnašanja. Velikokrat skoči v prihodnost ali ostaja v sedanjosti in se ne premakne. Pa čeprav je priključen na ustrezne linije. Mogoče pa z linijami le ni vse v redu? Na srečo posledice prizadenejo samo športnike. Sicer pa — Egiptčani so čas merili s peščenimi urami.

... da nikjer doslej še ni bilo javno govorjeno, da ima nek delavec v ptujski bolnišnici kar 7 milijonov dinarjev osebnega dohodka. Delavec ptujске bolnišnice seveda te govornice jezijo, zato so na zboru združenega dela povedali, da ta delavec v resnici zasluži le 2 milijona 700 tisoč dinarjev.

... da je nek naš novinar v želji po hitri informaciji klical svojega

zaupnika v nedavno stavkajočo delovno organizacijo. Ves napet je vprašal: »Kaj imate danes pri vas?« Prijatelj na drugi strani pa mu je hladnokrvno odgovoril: »Mi? Juho z mesom!« In tako je še ena aktualna informacija o štrajku splavala po juhi.

SKUPNE SLUŽBE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE PTUJ

OBVESTILO

Vse krajeane občine Ptuj obveščamo, da občinska zdravstvena skupnost Ptuj posluje za stranke vsak dan od 7.30 do 12. ure ter v sredo popoldan od 14. do 16. ure.

Hkrati obveščamo, da so se delavci Skupnih služb SIS družbenih dejavnosti občine Ptuj preselili iz Raičeve ul. 6 v Trstenjakovo ul. 11 (nad brezcarinsko prodajalno).

SKUPNE SLUŽBE SIS DRUŽBENIH DEJAVNOSTI OBČINE PTUJ

ZIMA JE LEPA, ČE SE VRAČATE V TOPLI DOM!

To si lahko zagotovite z obiskom ene od naštetih Metalkinih trgovin, ki vam med

- 27. 9. in 15. 10. nudijo posebne ugodnosti pri nakupu grelnih naprav:
- prodaja na 4 obroke brez obresti,
- pri plačilu z gotovino 10 % popusta, pri solarni tehniki in kaminih azur pa celo 15 %,
- brezplačen prevoz do 30 km,
- strokovnjak vam svetuje v ljubljanski blagovnici vsak dan od 10. do 11. ure in od 16. do 18. ure, v soboto od 10. do 12. ure.

Vse za ogrevanje:

- od gašperčka do peči za centralno kurjavo,
- od kaloriferja do termoakumulacijske peči,
- vse za solarno ogrevanje,
- kamini,
- zidani kuhinjski štedilniki, ki ponovno postajajo zanimivi.

Metalkine blagovnice v Ljubljani, Mariboru in Kamniku, prodajna centra na Ptujju in Topniški in Ljubljani ter trgovini v Domžalah in Metliki.

metalka

KAKO SMO ŽIVELI LETA 1918 V PTUJU,
JE OPISALA LJUBICA ŠULIGOJ

Velik odmev deklaracijskega gibanja

Na 24. zborovanju slovenskih zgodovinarjev je s svojim referatom kot edina ptujška zgodovinarica sodelovala Ljubica Šuligoj, profesorica na Pedagoški fakulteti v Mariboru. Zanimalo nas je, kako smo doživljali to za Slovence tako pomembno leto v Ptuj, kakšne so bile takratne razmere.

Kakšno je bilo leto 1918 v Ptuj?

Ljubica Šuligoj: V svojem referatu najprej pojasnjem obdobje pred letom 1918, predvsem v prvi svetovni vojni, sežem pa tudi nekoliko dlje. Ptuj je veljal za upravno, politično in administrativno središče nemštva. Ni pa bil gospodarsko močan center. Obstajale so velike razlike med slovenskim podeželjem in nemškimi, nemškutarskim Ptujem. Opisujem odnos do Slovencev, ta ekonomsko izkoriščevalski odnos. Slovenci so bili izredno zapostavljeni in iz tega obdobja je znanih veliko izredov proti Slovincem. Govorim o deklaracijskem gibanju, ki je imelo velik odmev na ptujskem območju in je prazapravo eno prvih poseganj širših plasti — množic v politično življenje. Govorim o tem, kako se je nemštvo z Ornikom in Karlom Linhartom, ki je vodil Štajerčev stranko, upiralo tendenci jugoslovanstva. Moram povedati, da se nemštvo v Ptuj zlepa ni hotelo vdati, da je ves čas imelo stike z nemškim zamejstvom in je tudi ves čas pričakovalo, da bo ptujsko območje padlo pod plebiscitarno odločitev in bo tako priključeno nemški Avstriji. Vse to je trajalo do leta 1921, do sprejetja vidovdanske ustave. Nemci ohranjajo na ptujskem območju ekonomske pozicije, saj je bilo kar 70 odstotkov delovne sile odvisne od nemškega kapitala.

Kdo so bili nosilci slovenstva, slovenskega prebujenja pri nas?

Ljubica Šuligoj: To so bili (pravimo jim slovenski narodnjaki). Narodni dom s svojo čitalnico, dr. Fran Jurtela (prvi gerent ptujške občine 1918), dr. Tone Gosak, dr. Miroslav Ploj, Mohoričeva družina, učiteljica Valentina Kaukler. V glavnem se je narodno življenje omejevalo predvsem na ozek krog slovenske inteligence. Vedeti tudi moramo, da slovensko učiteljstvo tukaj ni imelo prostora, bilo je razseljeno; tu so bile nemške šole, nemška gimnazija, ki je sploh predstavljala steber spodnještajerskega nemštva.

Tako je bilo v mestu; kako pa na podeželju?

Ljubica Šuligoj: Podeželje je bilo gospodarsko izjemno zaostalo. To je bilo izrazito agrarno območje, veleposelstniški odnosi. Naj opozorim na vinogradniško krizo ob prelomu stoletja in na prodor nemškega kapitala. Naši ljudje so bili odvisni od nemških delodajalcev z viničarskimi odnosi in zadolženostjo. To je bila delovna sila, ki jo je tujec resnično izkoriščal, neprebujena in težko je bilo v takih razmerah prebujati narodno zavest. Pa tudi vpliv cerkve je bil izredno močan. Imamo pa na podeželju bralna društva, ki so izjemno pomembna za krepitev slovenske besede; ob tem pa nas ne sme motiti ali je bilo to društvo liberalno ali klerikalno obarvano. Osnovni motiv je bil ohraniti slovensko besedo, slovenstvo.

Kako pa kot zgodovinarica spremljate današnje dogodke?

Ljubica Šuligoj: Moram priznati, da spremljam današnje dogodke z grenkobo. Kot zgodovinarica pa menim, da le pre malo poznamo zgodovino, da se pre malo poznamo med seboj. Zgodovinska preteklost na Slovenskem je bila povsem drugačna, kot je bila v drugih republikah. Vendar pa bi se kljub vsemu ob strpnosti, prevladovanju človeške pameti in ob dobrem poznavanju objektivne zgodovinske stvarnosti dalo lepo rešiti marsikaj, kar se zdaj rešuje z nestrpnostjo. In to obojam. Ob vseh teh dogodkih vse bolj razmišljam, da je poznavanje zgodovine vsem nam še hudo, hudo potrebno.

Referat Ljubice Šuligoj o letu 1918 v Ptuj bomo objavili tudi v našem časopisu.

NaV

V razstavnem paviljonu Dušana Kvedra v Ptuj bo v četrtek, 13. 10. ob 18. uri otvoritev razstave fotografij Stojana Kerblerja. Razstava bo odprta do 13. 11. 1988.

Pokrajinski muzej Ptuj vabi vse, ki želijo voditi po mestu, da se prijavijo na tečaj za vodnike po mestu, ki bo od 17. 10. do 21. 10. 1988. Zglasite se 17. 10. ob 15.30 uri v prostorih uprave muzeja, Muzejski trg 1. Zazeleno je znanje dveh tujih jezikov.

LJUBICA ŠULIGOJ

Leto 1918 na Ptuj

(referat na XXIV. zborovanju slovenskih zgodovinarjev v Ptuj od 28. do 30. septembra 1988)

Agrarno, urbanizirano območje ptujškega okraja, na katerem je živel pred prvo svetovno vojno 86.636 prebivalcev, označuje gospodarska in družbena zaostalost. Gospodarskih centrov, ki bi pritegnili večje število prebivalstva, tu ni bilo, o čemer govori tudi naseljenost, ki je znašala brez ptujške mestne občine 83,3 vstevši njo pa 86,7 prebivalcev na km². Okraj je bil na obrobju industrijskega razvoja, a v Ptuj kot upravno-političnem središču s 4.631 prebivalci leta 1910 je prevladovala obrtniško-trgovska družbena plast (v zadnjih desetletjih prejšnjega stoletja v mestu registriranih kar 70 različnih obrti).¹ V mestu je bilo sicer le nekaj manjših, in to nemških industrijskih obratov (Hutterjeva tovarna žganih pijač, Pisichova usnjarna, Reinhardova perutninarstva trvdka), ki pa tukajšnjemu ogromnemu rezervarju delovne sile niso ponujali dela. Delodajalcem je bila torej na voljo cenena delovna sila, ki je silila s slovenskega podeželja, pripravljena na kakršenkoli zaslužek.

Za tukajšnje podeželje povejmo namreč, da so ga na prelomu stoletja označevali razdrobljena kmečka posest, nizka produktivnost in agrarna prenaseljenost, hkrati pa so se razmere občutno poslabšale z vinogradniško krizo, ki so jo spremljali pojavi odeduštva, socialnega razslojevanja, viničarstva, skratka naglega spreminjanja lastninskih odnosov z vdorom tujega — nemškega kapitala. Temu, se pravi nemški konkurenci, marsikdo od slovenskih proizvajalcev ni bil kos. Nemški kapital je tukaj več koga prisiljeval, da se je uvrščal med nemško govoreče prebivalce ali da je tudi zavrgel slovensko narodnost. Tako najdemo v Ptuj pred prvo svetovno vojno nekaj takih družin, ki so si s pomočjo Súdmarke (Krajevna skupina tudi v mestu) okrepili gospodarski položaj in postali strupeni sovražniki slovenstva (npr. Orniggi iz Slovenskih goric).

Poglaviti razlog nemškutarstva je bil gotovo gospodarski, a je svoje dobro opravila tudi sistematična germanizacija, ki je slonela na šulferajnskih solah (postojanko Schulvereina je predstavljal Ptuj z nemško osnovno šolo in gimnazijo), nadalje na zavestnih ponemčevalnih akcijah (kmetijski tečaji, shodi ...) in seveda na propagandni dejavnosti. Tej je zvesto služil lokalni »Štajerc«, ki so ga izdajali ptujski Nemci (Wilhelm Blanke, Alois Kazimir, Josef Ornigg, Leopold Slawitsch) in so ga od leta 1900 do 1918 tiskali v nakladi 12 do 15000 izvodov. Glasilo, kot steber štajercijanske miselnosti, je sodilo med najostrejšje protislovenske liste. Skozi gospodarske nauke naj bi neuko kmetsko ljudstvo dojemalo pomembnost ohranitve celovitosti štajerske dežele. »Štajerc«, pisan v slovenskem spodnještajerskem narečju, je bil namreč še zlasti namenjen podeželju, kjer je bilo potrebno zasejati zmedo med slovensko prebivalstvo ter omrtničiti njegovo narodnostno zavest. Sicer pa je ekonomska odvisnost od nemških delodajalcev samo vzbujala misel o vzvišenosti nemškega meščana nad slovenskim človekom, kar se je drastično pokazalo na ptujskem območju. Ptujski župan, negat Josef Ornigg je spremenil mesto v nemški otok, obdan od večinskega slovenskega življa (leta 1910 se je izvzemi mestno občino opredelilo za slovenski pogovorni jezik 96 % prebivalstva). Slovensko okolico je spraval Ornigg v hlapčevsko podrejenost, kar pomeni, da so ptujski meščani — trgovci, obrtniki, rokodelci, posestniki — skratka vsi, ki so imeli opravka s kmetijskim okoljem, le boga-

teli na račun te. Se pravi, ptujsko nemštvo, ki je večinoma zrastle iz domačih tal (v Ptuj se je 4/5 prebivalcev opredelilo za nemški občevalni jezik, a večina teh je bila rojenih na Slovenskem),² je z gospodarskim, političnim in administrativnim pritiskom ohranjalo oblast nad sicer večinskim, a revnim slovenskim življem. V Ptuj, ki je pred prvo svetovno vojno veljal za eno od »najmočnejših nemških trdnjav na Slovenskem Štajerskem«³ se je šopirila nemška uprava, nemški denarni zavod — Sparkasse — je vladajočemu nemštvu zagotavljal trdne pozicije, nemščina je pravladala kot občevalni jezik.

Odklanjanje slovenskega uradništva zaradi »nemškega značaja«⁴ ptujškega mesta, skrb za stanovanja nemških družin, podpora nemškemu društvu, poostren nadzor nad slovenskimi trgovci in obrtniki, nova šulferajnska postojanka na Bregu pri Ptuj, materialna pomoč izključno nemškimi dijakom, prepovedovanje že najskromnejših slovenskih kulturnih prireditev, gonja proti Narodnemu domu in njegovi čitalnici, na katerima je slonelo narodno življenje v Ptuj, je le nekaj dogajanj, ki so se pletla v »tako zagrizeni nemški in nemškutarski trdnjavi«, za kakršnega ga je imel še pred prevratom leta 1918 tukajšnji narodnjak dr. Fran Jurtela.⁵ Ptuj je doživljal v Ornigovih časih obdobje raznarodovalne nestrpnosti, ki se je kazala v šovinističnih izpadih, protislovenskih posvkih in fizičnih obračunih. Septembrski dogodki pred osmi desetletji, ki so izpričali zagrizenost ptujškega nemštva, so le še poglobili nacionalni prepadi: kljub posledicam, ki jih je vnesla germanizacija, se je namreč v zapostavljenem slovenskem človeku vzbujal odpor. »Svoji k svojim!«⁶ je postalo posledje geslo slovenstva v narodnoobrambenem boju, ki se je pozneje v Ptuj v dobi hitlerizma docela razplamtel.

Strupen nemškutarski veter je nasploh vel po ptujskem območju pred prvo svetovno vojno. Slovenci, docela odrinjeni od javnih poslov, so ga močno čutili. Surove protislovenske izpade Nemcev je doživljal Ptuj ob pričetku prve svetovne vojne. Očitek »srbofilstva«⁷ in s tem narodnega izdajstva je letel na slovenske narodnjake, ki se napadom domače nemškutarije niso mogli izogniti. Mimo teh dogodkov tudi ni mogel župan Josef Ornigg, ki je sicer poročal o izgrednostim Deželnemu namestništvu v Gradec, a je hkrati tendenciozno pojasnjeval, da ti posamezni protisrbofilski izpadi niso veljali »drugim Slovincem«, da pa je sicer po zaslugi »Štajerca«⁸ mesto in okolice povsem prevzelo »vojno navdušenje«. Da bi se zato izognili morebitnim neredom, je občinska uprava poskrbela za zaprtje slovenskih lokalov in Narodnega doma.⁹ Ptujski Nemci so se potrudili, da dušijo slovensko miselnost, kjerkoli je bilo mogoče; v avgustu 1914 je moralo prenehati delati tudi Telovalno društvo »Sokol«. Toda čeravno je hotel ptujski župan nadrejenim forumom prikazati nemško naravnost Ptuja in okolice, pa je po nemško-slovenskih izgredih le moral spoznavati, da slovenska narodna zavest živi. Izvzore »slovenske propagande«¹⁰ je Ornigg iskal v slovenski nacionalni vzgoji, v slovenskih učbenikih, iz katerih se zrcali nepatriotična in panslaviistična miselnost, katere posledice se kažejo v »mnogih slovenskih ekscesih ... v neizmerni mržnji«, ki se je v slovenskem prebivalstvu nakopičila. In takim pojavom se je po mnenju ptujškega župana potrebno »energično«¹¹ upreti.¹²

Slovenski prvaki v mestu (dr. Fran Jurtela,

dr. Miroslav Ploj, dr. Tone Gosak ...) so bili zato izpostavljeni nenehnim nemškimi napadom, ki se tedaj niso jenjali, ko se je ob vojnih izgubah in gospodarskih stiskah krepili pri ljudeh protivojno razpoloženje. Tako npr. Mestna občina Ptuj leta 1916 obdržal, imenovane pri Deželnem namestništvu v Gradcu, da so že v predvojnem času sprožili nasprotje med »nemškim mestom in delo slovenskega prebivalstva v okraju. Slovenci prvaki naj bi bili tudi krivi, da se je med Slovenci »sprostilo nepričakovano patriotično navdušenje«. Toda vse prej kot to je bilo ne zadovoljstvo prebivalstva posledica dragine splošnega pomanjkanja, skratka ekonomske krize, ki jo je vojna samo poglobila. Povejmo tudi, da se je uradni Ptuj med vojno na mo trudi zvesto služiti monarhiji in je z vojnimi posojili, oddajo kmetijskih pridelkov, rekvizicijami dokazoval svojo visoko patriotično zavest.¹³

V začetku leta 1917 se je ptujski okraj znašel v hudi ekonomski stiski. Zdej, ko so ptujski oblastniki ugotovili, da so ljudje »vs bolj nemirni«, da je napetost vse večja in da ta izhaja iz »starega sovraštva do nemškega mesta Ptuj«, ko je okrajni zastop ptujski pisal o »gospodarsko popolnoma izsesanem okraju, o zaskrbljujočem položaju v Halo zah, v delu ormoškega in rogaškega sodnega okraja, je bila mestna občina prisiljena pristi Dunaj in Gradec za nekaj živeža in terjat ustavitve »prenapetega«¹⁴ rekviriranja.¹⁵

Se pravi v času, ko so se vse bolj nenačeli vprašanja o bodočnosti habsburške monarhije, se je tudi med »potrepljivim prebivalstvom«¹⁶ ptujškega okraja okrepilo protivojno razpoloženje. Vzpodbudila sta ga težko go spodobno stanje na tukajšnjem območju pri spoznanje ljudi, da se je domače nemštvo švedno neusmiljeno spravljalo nad slovenske ljudi. V prav socialno-ekonomsko stisko ljudi, njih željo po končanju vojne pa seveda osvoboditev od domačega nemštva, ki jih je nenehno zaničevalo. O tem jasno govore izjave o podpori majniški izjavi z območja ptujškega okraja, ki jih danes nahajamo v mariborskem Pokrajinskem arhivu in delno v Arhivu Slovenije.

Opombe:

¹ Specialni krajevni repertorij avstrijskih dežel IV. Štajersko, Dunaj 1918, str. 119—132.

² Zgodovinski arhiv Ptuj (ZAP), Obrtni registri za današnje občino Ptuj in Ormož od 1890—1948. Ralf Čepelak, Kje so tradicionalne obrti, katalog Pokrajinskega muzeja Ptuj (PMP), Ptuj 1984, str. 16.

³ Slovenski gospodar 1918/III. (16. 5.), str. 20.

⁴ Ferdo Gestrin—Vasilij Melik, Slovenska zgodovina od konca 18. stol. do 1918, DZS Ljubljana 1966, str. 257; Kakor pod op. 1.

⁵ Bogo Teply, Narodnostno življenje pri Lenartu v Slovenskih goricah pred prvo svetovno vojno. Svet med Muro in Dravo, Maribor 1968, str. 493.

⁶ ZAP, MO Ptuj, spis št. 314 — Sch za I 1910, sp. št. 56 — 13, 182 — 14, 225 — 14, 240 — 14 za I 1913; MO Ptuj 1912, št. 302 in 923; fond MD — 38 Kristina Šamperl, Problematika nemčutarstva in ponemčevanja na prelomu stoletja, Skozi viharje v lepšo prihodnost, Ptuj 1918, str. 21.

⁷ ZAP, MO Ptuj, šk. 238, Varia — Prva svetovna vojna, št. dok. 51, 1/101 — 1914, 1/110 — 1914.

⁸ ZAP, MO Ptuj, šk. 238, Varia ..., št. dok. 1/786.

⁹ Kakor pod op. 7, št. dok. 1/225 — 1914.

¹⁰ Kakor pod op. 7, št. dok. 1/6007 — 916 z dne 17. 3. 1916.

¹¹ Kakor pod op. 7, c. kr. deželni namestnik Clary 19. 8. 1914 o »množični slovenski agitaciji«; tam št. dok. 1/1786 z dne 11. 4. 1915; Štajerc 1917/XV II, (26. 8.), št. 34.

¹² Kakor pod op. 7, št. dok. 1/7942 z dne 12. 11. 1916. Nadaljevanje prihodnjega

FRANC FIDERŠEK

PRELOMNO 1948

18. nadaljevanje

Na plenumu okrajnega odbora OF v Ptuj 19. septembra je bil glavni referent Zoran Žagar, sekretar komisije CK KPS za okraj Ptuj. Govoril je o bitki v drugem letu petletke in o najpomembnejšem dogodku leta — resoluciji informiranja, ki je spodbudila klevetniško kampanijo proti »naši Partiji in državnemu vodstvu, kar je globoko prizadelo najosnovnejša čustva narodov nove Jugoslavije«.

Po orisu mednarodnega položaja, tu je krepko ošvrknil tudi reakcijo na Zahodu, podrobneje razčlenil neposredne politične naloge v okraju:

- organizacijsko utrditi in očistiti razrednih nasprotnikov vaške odbore OF in druge množične organizacije,
- izboljšati delo odborov ljudske oblasti in iz njih odstraniti potuhnjene razredne sovražnike,
- posvetiti vso skrb utrditvi in razvoju kmetijskih zadrug, ki so šola socializma na vasi in kovačnica novih kadrov.

Ivan Mavser, sekretar komisije agitprop, je še spregovoril o velikih uspehih, ki jih je doslej dosegla OF, in o programu dela do konca leta; zlasti so to volitve v AFŽ in gradnja zadrugnih domov. Vse to so podrobneje razčlenili v sklepih, ki so pomenili program dela.

Izvolili so tudi nov 42-članski okrajni odbor OF. V njem je bilo precej novih imen, kar je sodilo k takratni usmeritvi »o dviganju novih kadrov«. Ta odbor se je sestel 22. septembra in izvolil sekretariat okrajnega odbora OF, ki so ga sestavljali: Franc Belšak, predsednik, Zoran Žagar, sekretar, Peter Berfinc, org. sekretar, Ivan Mavser, agitprop, Ivan Vauda, gradnja zadrugnih domov, Zora Hedžet, AFŽ, Dušan Furlan, LMS, brez konkretnih nalog pa so bili: Janez Petrovič, Karel Sakelšek, Ernest Hlebec in Janko Vogrinec.

Izvoljeni člani okrajnega odbora, predvsem pa sekretariata, so se tudi udeleževali masovnih sestankov v Tednu gasilstva od 19. do 26. septembra po vseh KLO in vaseh, kjer so obstajala gasilska društva. Vseh masovnih sestankov je bilo 110. Ob tem so bili v večjih vaških društvih še strokovni gasilski tečaji za nove in mlade člane, za kar so tudi agitirali v vseh množičnih organizacijah. Prikazanih je bilo tudi

čez 60 gasilskih vaj. V soboto, 25. septembra, je bila v mestnem gledališču v Ptuj gasilska akademija s kulturnimi in telovadnimi nastopi. Posebno slovesno pa je bilo v nedeljo, 26. septembra, ko je bil drugi okrajni gasilski zlet s tekmovalni, vajami in govori od ranega jutra do poznega popoldneva.

Teden gasilstva je potekal pod geslom: »Čuvanje našega gozdnega bogastva, naših žitnih polj in imetja državne, zadrugne in privatne lastnine je osnovna naloga naših gasilskih društev v novi demokratični FLRJ«.

Najpomembnejša politična naloga, ki je okrajno vodstvo polnozaposlovala, so bile konference v organizacijah KPS, kjer so volili nove sekretarje, člane vodstev in delegate za okrajno partijsko konferenco. Vse te konference so bile predvsem v zadnjih dneh septembra. Naj opišem nekaj pomembnejših. Pri tem velja omeniti, da so se člani okrajnega partijskega vodstva zgledovali po referatih na V. kongresu KPJ in svojih »obširnih referatih«¹ razčlenjevali zgodovino KPJ in opisovali tudi nastanek prvih celic KP v Ptuj, predvojno in medvojno revolucionarno delo komunistov.

Posebno slovesno je bilo 28. septembra v Tovarni glinice in aluminija Strnišče, kjer se je v okrašeni kinodvorani zbralo vseh 67 članov in 23 kandidatov KP iz tovarne. Izvolili so sekretarje grup, 7-članski partijski biro in 14 delegatov za okrajno partijsko konferenco. Glavni referat je imel Lojze Briški, član začasnega OK KPS Ptuj. Sprejeli so tudi plan dela v čast II. kongresa KPS. Zaradi zanimive vsebine ga navajam:

- popravilo ceste od tovarne do križišča cest Ptuj-Pragersko,
- vsi poljski pridelki naše ekonomije bodo pravočasno pospravljeni in pravilno vpleteni,
- ves posekan les za upravnim poslopljem bomo spravili v skladišče,
- preštudirali bomo material V. kongresa KPJ,
- ponovno bomo postavili odbor OF v tovarni, poživili delo AFŽ in LMS,
- ustanovili bomo 5 simpatizerskih grup,
- znižali neupravičene izostanke za 20 odstotkov,
- priredili bomo dve kulturni prireditvi in ustanovili pevski zbor.

»Med referatom, ob sprejemanju kandidatov in tistih izvolitev so člani in kandidati vzklkali maršalu Tutu, KPJ, Stalinu itd.«² je zapisano v Našem delu št. 8 z dne 7/10-1948.

Mestno gledališče v Ptuj je bilo 29. septembra okrašeno z zastavami, zelenjem in parolami. Tam je bila partijska konferenca za izvolitev prvega mestnega komiteja KPS za Ptuj. Začel jo je in bil tudi gla-

vni referent Lovro Guden, organizacijski sekretar začasnega komiteja. Povedal je, da je CK KPS dovolil izvolitev prvega mestnega komiteja čeprav še ni zadostnega števila članov. V razpravi niso pozabili obsoditi »odkritega frakcionarstva Hasl, Skaza, Koler«. Za sekretarja mestnega komiteja je bil izvoljen Janko Vogrinec, za njegovo namestnico pa Lojzka Stropnik. V programu dela so ob političnih, organizacijskih in študijskih nalogah zapisali še, da bodo do 30. oktobra 1948 odstranili ruševine v mestu in izboljšali preskrbo prebivalstva.

Podobno je bilo tudi na konferenci partijskega biroja OLO Ptuj kjer je bil govornik Franc Belšak. Za sekretarja je bil ponovno izvoljen Zlatko Kovarič, za člane sekretariata partbiroja pa Franc Donaj, Jože Bratina, Janez Petrovič in Jože Vrtnjak. Izvolili so še 10 delegatov za okrajno partijsko konferenco in sprejeli predlog programa dela in ga nato poslali v razpravo in potrditev članstvu po grupah. (Naše delo št. 8 z dne 7/10-1948)

ZAPISI IZ DNEVNIKA

25. 9. 1948 (sobota)

Proti večeru sem končal delo v pisarni, nazadnje sem napisal 12 razglasov za jutri jutraj (v nedeljo po maši). Bil sem na poti do doma, ko me dohiti kamion. Na njem so bili iz OK LMS Dušan, Marica in Majda in nekaj mladincev iz Podlehnik. Kot predsednik aktivnega LMS sem moral takoj z njimi. Za tretjo izmeno brigade, ki bo odpotovala na gradnjo Novega Beograda v ponedeljek, so se prijavili trije fantje iz našega aktiva, vendar je prišel samo eden. Brigada mora biti popolna, zato smo šli iskat ostala dva prijavitelja. Pri Cepovih so povedali, da je sin ves teden na Dravskem polju, kjer pomaga pospravljati pridelke, in se nocoj zagotovo vrne, jutri pa bo sam prišel v Ptuj. Jusovi so bili bolj neprijetni. Trdili so, da je njihov danes že odšel v brigado, čeprav ima dovolj dela doma, tam bo pa »pasel lenobo«. Dušan jim je govoril o »poštenosti in jekleni vzgoji v mladinski delovni brigadi«, vendar ni dosti zaleglo.

28. 9. 1948 (torek)

Ponovno na posvetu na okraju. Največ smo poslušali o preskrbi Odkup krompirja ne gre povsod gladko, premalo je bilo prej kontroliranega. Namesto na odkupno postajo so mnogi kmetje krompir spravili v klet. Od tam ga bo težje dobiti, vendar je plan odkupa treba doseči. Se težje je pri obveznem odkupu prasičev. Referent je trdil, da se je potrošnja maščob z uvedbo garantirane preskrbe dvigala na dvojnokratno višino prejšnje porabe. Dvomim, da je to točno. Vsi se zanašajo na nakaznice, pozabljajo pa na samooskrbo. Dosti je špekulacij kmetje oddajajo suhe prasiče, v mast mešajo sol, skrob in podobno. Odkupovalci so premalo pozorni. Dobri tečajniki niso vedno dobri govcovi. Tudi ta šola nas veliko stane. Nadaljevanje prihodnjega

336 UR NIZOZEMSKA

Oosterbeek: Goste lepo sprejemajo

(nadaljevanje iz prejšnje številke)
Spominki so skromni, v glavnem z vseh vetrov, nizozemskih je malo. Se največ sem jih videla pri znamenitih mlinih v Kinkerdijski. Za značilne nizozemske cokle je potrebno globoko seči v jeop. Se najbolj jih je kupiti v kakšni kmetijski zadrugi, kjer so za dobro tretjino cenejši kot v trgovinah s spominki.
V bližini Oosterbeeka je mesto Arnhem, oddaljeno pet kilome-

KJE SO MEJE DEMOKRATIČNOSTI?
Nizozemci so v svoji demokratičnosti šli zelo daleč. Tako ni zgolj naključje, da se je predsednik Lubbers ob neki priložnosti vprašal, ali niso šli morda predačleč. »Plima popustljivosti« — začela se je v zgodnjih šestdesetih letih — ima danes veliko posledic. Te se najbolj kažejo v prenapoljenih zaporih. Potrebe so takšne, da jih še kar naprej gradijo.

Nizozemska sodi med največje izvoznike cvetja v svetu. S tem na leto prisluži več milijonov dolarjev.

kaznivo dejanje. V Amsterdamu je središče »težkih« mamil v bližini centralne železniške postaje, v ulici Zeedijk. Zanj je značilno tudi to, da ima centre za metadon, to je nadomestek za mamilo. V centrih metadon s terapijo želijo mlade odtegniti od mamil.

Nizozemska je strpna do homoseksualcev in lezbijk. Dovoljene so poroke in skupno življenje. Nizozemski protestanti si zelo prizadevajo, da bi uzakonili pravico do evtanazije, katoliki pa so proti temu. Medtem ko se medsebojno besedno spopadajo, pa nizozemski zdravniki letno »ubijejo iz milosti« od osem do deset tisoč neozdravljivo bolnih.

MLADI ŽIVIJO SVOBODNO

Nasploh je za vse zahodne države značilno, da se mladi zelo hitro osamosvojijo. Četudi študirajo, se ob koncu tedna pogosto zaposlijo v kukšni trgovini ali drugje, da zaslužijo za šolanje in druge izdatke. Vse več je mladih parov, ki se odločijo za skupno življenje brez poročnega lista. Značilno je tudi, da obdobje zarok traja zelo dolgo. Mladi s stanovanji običajno nimajo težav. Prvo stanovanje, ki ga dobijo, je ponavadi v stanovanjskem bloku.

Polnoletnost je vezana na dopolnjenih osemnajst let starosti.

Krava — eden od simbolov Nizozemske.

trov. Ponaša se s tem, da se je v njem rodila in preživela otroška leta Audrey Hepburn. V bližini je tudi velik živalski park. Dnevno ga obišče več deset tisoč obiskovalcev. Po svoji zasnovi spominja na brionski nacionalni park, vendar ga brionski prekaša po lepoti in urejenosti. Za ogled je treba plačati skoraj dvajset tisočakov. Letos je bilo obiskovalcev veliko več, saj so Nizozemci bolj kot v prejšnjih letih v času svojih dopustov ostajali doma, zato pa so toliko bolj oblegali domača turistična mesta. Tudi mi smo se vključili v reko turistov, da bi obiskali najznamenitejšo nizozemsko obmorsko mesto Scheveningen. Znanih obrazov s filmskih platen in drugih okolij sicer nismo videli, na peščenih in lepo urejenih plažah pa je mrgolelo domačih in tujih turistov, ki so hoteli ujeti sleherni sončni žarek. Morje je presneto mrzlo; le noge in roke smo za trenutek namočili in minila nas je volja po kopanju. Morje pa je tudi sicer zaradi svoje sivine zelo neprivlačno. Zato pa je toliko lepše v bližnjem Madurodamu — nizozemskem pravljicnem mestu.

Za Nizozemsko je značilno tudi svobodno tržišče mamil. Za naše razmere je nevzdržno, da bi lahko dobil marihuano in hašiš — po želji — v kavabaru, pri njih je to že kar navada, četudi ni legalizirano. Tako miličniki na ulici ali kje drugje ne bodo aretirali narkomana, razen če je storil

Na urejeno okolje in parke so Nizozemci upravičeno ponosni. Na sliki je oosterbeeki park.

Če so fantje zdravi, jih z osemnajstimi pokličejo v vojsko. Če so v družini trije sinovi, je tretji vojske oproščen. Začasno so oproščeni tudi visokošolci, toda po končanem študiju jih čaka vpoklic. Navadni vojaki dobijo mesečno po 700 guldnov. Vzdrževati se morajo sami. Imajo svojo kantino, kjer je hrana veliko bolj poceni kot zunaj vojašnice. Prav tako morajo sami skrbeti za perilo. Na boljsem so oficirji. Ti imajo posebno kantino in jih postrežejo. Vojaški rok traja šestnajst mesecev. Enkrat na mesec jim plačajo vožnjo domov, pri vseh drugih odhodih pa dobijo polovico stroškov vrnjenih.

Vojakom je težko le prve tri mesece, ko gredo domov enkrat tedensko, pozneje pa vsak dan. Za nočne vaje dobijo dodatek v denarju in zastoj hrano. Če pa služijo vojaški rok v inozemstvu v enotah Nato (Nizozemska je članica pakta NATO), dobijo še dodatnih 25 odstotkov mesečnih prejemkov.

Oficirji nizozemske armade imajo sklenjen dogovor s sindikatom tako kot civilni uslužbeni. Za desetmesečno delo se jim prizna polna delovna doba in druge pravice, kot na primer dopust in podobno. Za konec tedna gredo nizozemski vojaki ponavadi domov, vojašnice so prazne. Če jih vprašate: Kaj pa, če v teh dneh pridejo Rusi? — hitro povedo, da so se z njimi dogovorili, da jih ta konec tedna ne bo.

Po vrnitvi iz vojske dobijo mladi fantje, če ne dobijo zaposlitve, do 700 guldnov mesečne podpore. Če živijo zunaj svojega rojstnega kraja, pa dvesto več. Ko napolnijo 21. leto starosti, se podpora poveča na 1400 guldnov mesečno. Če pa stanuje v zelo dragem stanovanju, dobi še dodatek od občine.

Šolanje je do šestnajstega leta brezplačno. Za šolanje v srednjih šolah je potrebno plačati 1700 guldnov na leto, visoke šole pa so veliko dražje. Pomoč dobijo samo revni. Davčna politika je zelo stroga. Če imaš svojo hišo, otroci pod nobenim pogojem ne dobijo štipendije.

Majda Goznik (Nadaljevanje prihodnjic)

V vrtu

Z nastopom jeseni se je narava pričela pospešeno pripravljati na zimsko mirovanje, po čemer se ravnamo tudi vrtničarji, ki skrbimo, da bo naše okolje čimbolj urejeno in tako pripravljeno na zimsko obdobje. Med pomembnejša opravila v vrtu v tem času sodijo: spravilo letine, priprava rastlinja na ozimitev ter sajenje in setev rastlin za naslednjo spomladansko sezono.

V OKRASNEM VRTU velja pravilo, da spomladi cvetoče čebulice, ki so odporne proti mrazu, posadimo že v jeseni, v času, ko sejamo pšenico. Čebulice tulipanov, narcis, irisov, hijacint, anemon, muskarov, pomladanskega žafrana, lilij, carskih tulipanov, malega in velikega zvončka posadimo v oktobru, da se bodo do zime že vkoreninile. Zemlja za navedene okrasne cvetoče čebulice mora biti dobro pripravljena, globoko prerahljana, očiščena plevelov in obogatena z dobro preperelim hlevskim gnojem ali kompostom, na kvadratni meter zemlje pa je dobro dodati še dve do tri pesti nitrofoskala. Čemu je potrebna tako dobra priprava zemlje in prehranjenost tal za spomladi cvetoče čebulice? Znano je, da je v čebulici, ki jo bomo sadili, cvet že formiran, potreba po dobri prehranjenosti tal pa nastopi pri rastlini takoj po končanem cvetenju. Gojitelji tovrstnega spomladanskega cvetja, ki pridelujejo čebulice za trg, že med cvetenjem odstranijo cvetove, da ne bi črpali preveč hrane na račun gomolj.

Čebulice rade napadajo razne koreninske bolezni, kot so plesen, gniloba in trohnoba. Pred temi jih moramo obvarovati, kar dosežemo, če predvsem upoštevamo kolobar, tako da jih na isto mesto posadimo šele po treh letih. Sicer pa čebulice pred sajenjem razkužimo z enim od razpoložljivih razkužil, ki so sicer namenjena za razkuževanje semen žit, ali pa jih pomočimo v 0,2-odstotni raztopini atracola BT. Z istim škropivom pa po sajenju in še enkrat spomladaj gredu zalijemo, da hkrati razkužimo zemljo in preprečimo širitev glivičnih bolezni v tleh in na čebulice.

Globina sajenja čebulic je odvisna od posamezne vrste in njihove debeline, pri čemer naj bo vsaj trikratna njihovega premera. Okrog 5 cm globoko bodo posajene vse razmeroma drobne čebulice, kot so mali in veliki zvonček, pomladanski žafran in muskari. Tulipani, narcise in hijacinte, ki imajo debelejšje čebulice, pa posadimo 10 do 15 cm globoko. Velik sovražnik čebulic je voluhar. O tem škodljivcu in njegovem zatiranju je bil govor že v naših prejšnjih prispevkih. Pred voluharjem so varne le čebulice narcis in carskega tulipana, za katere velja, da so zaradi neprijetnega vonja uspešne preganjalke voluharja, zato jih je priporočljivo saditi v družbi z drugimi čebulicami. Za vse druge čebulice velja, da jih bomo sadili, ko smo voluharja zagotovo uničili, ali pa čebulice sadimo v mrežo.

Če želimo čebulice saditi kar med travo, bodo prišle bolj do izraza, če jih posadimo razmetano in ne v vrste. Kar v naravi si pogledimo, kako se posamezne rastlinske vrste same razporedijo in kako tvorijo celote rastlinskih združb. Najlepšo kompozicijo posameznih vrst čebulic bomo ustvarili, če vržemo pest čebulic v zrak in jih nato posadimo na mesto, kamor so padle.

V SADNEM VRTU pa se pripravimo na škropljenje breskev proti eni najnevarnejših glivičnih boleznih-kodravosti. O breskovi kodravosti smo v prispevkih za opravila v vrtu že mnogo govorili in vedno je bilo povedano, da zdravljenja pri tej bolzni ni, temveč samo pravočasna in učinkovita preventiva.

Ko odpade ena tretjina listja, je pravi čas za pozno jesensko škropljenje. Nekaj listja naj bo še na drevesu, ko škropimo, zato, da se z lista po njegovem peclju zlije škropivo v pazduho brsta in ga tako temeljito zalije in razkuži. Drevo moramo dobro poškopiti in ga tako rekoč operemo. Škropimo v mirnem, brezvetrnem in suhem vremenu, ko še ne zmrzuje, z 0,5-odstotnim kupropinom, 0,5-odstotnim bakrenim atracolom, 1-odstotnim bakrenim apnom ali podobnim pripravkom na osnovi bakra.

Pozno jesensko škropljenje je edina učinkovita zaščita breskev pred breskovo kodravostjo v prihodnjem letu.

Miran Glušič, ing. agr.

UNIAL,
Tovarna glinice in aluminija
Boris Kidrič, p. o.,
Kidričevo

V oktobru 1988 vas vabimo na jesenski piknik na terasi RESTAVRACIJE V KIDRIČEVEM. Ponudili vam bomo jedi iz kotla, kostonje... Odjezali se boste z moštom. Za dobro razpoloženje vam bo zaigral duo DEMI iz Maribora. Če bo vreme slabo, se boste zabavali v restavraciji Obrata družbene prehrane. Pričakujemo vas 15. oktobra 1988 od 16. ure naprej. Na svidenje v Kidričevem.

DE DRUŽBENI STANDARD,
KIDRIČEVO

POGOVOR S KANADSKIM PTUJČANOM FRANCEM VIDOVIČEM

»Moje prvo srečanje z Ameriko ni bilo rožnato...«

V poznih sedemdesetih letih smo se dobivali pred kavarno — v žargonu: »na ezleku«. Gledali smop, kako so iz tujine prihajali prvi zdomci: vsak naslednji je imel bolj »nobel« avto. Med tistimi, ki ga je vse to zanimalo, je bil tudi naš sogovornik Franc Vidovič. V njem je vrtalo: Zakaj ne bi šel v tujino tudi jaz, če so šli že drugi? »Vpisal« se je med avanturiste: želel je uresničiti sanje o Ameriki.

Prva postaja v tujini je bila Nemčija, kjer je ostal enajst mesecev. Mikalo ga je naprej v Ameriko, kjer je že dolga leta živela sestra. Na papirje ni dolgo čakal.

Prvo srečanje z novo domovino? Veliko razočaranje. Iz Frankfurta je odpotoval šestega maja leta 1970. Vse je cvetelo, pomlad se je razkazovala. Ob prihodu v Montreal pa — sneg in megla. Do Winnipega — do končne postaje — je bilo potrebno potovati še dobre tri ure. Nihče ga ni pričakoval, svojega prihoda ni napovedal. Do sestre se je pripeljal s taksijem.

Po dveh dneh je šel delat v tovarno, podobno ptujškemu Agisu. V njej so izdelovali dele za

avtobuse. Ob prihodu v to tovarno so se mu »podrle« sanje o Ameriki: zastarela oprema in drugo. Sprejeli so ga kot vsakega novega delavca. Osebni dohodek je bil relativno dober. Dolar je bil takrat vreden 3,5 nemške marke: na uro jih je zaslužil petnajst.

Po treh letih bivanja v Kanadi ga je »zgrabilo«, boril se je s svojimi občutki. Odšel je domov, kjer naj bi sprejel odločitev o tem, da ostane doma ali pa nadaljuje življenje v Kanadi. Razdvojenost je v glavnem povzročila pomanjkanje prijateljev v tujini oziroma tistega drugega življenja po delovnem času.

Doma se je v trenutku odločil: družbe ni bilo več, večina prijateljev se je poročila, postal je neke vrste tujec. Takšno stanje je pospešilo odločitev o tem, da se vrne v Winnipeg.

Za petnajst let je zvest železnici, kjer je premikač. Za svoje delo prejme na uro štirinajst dolarjev, na mesec 2200 dolarjev »kosmate« plače. Čistega mu ostane 1500 dolarjev. Žena je s Filipinov in dela v banki. V Jugoslaviji še ni bila, trinajstletni sin pa že

dvakrat. Zelo je navdušen nad tukajšnjo pokrajino in ljudmi.

V Winnipegu je močna kolonija slovenskih izseljencev. Blizu šesto jih je. Imajo svojo cerkev

Franc Vidovič. (Posnetek: M. Ozmec)

in klub. Najbolj veselo je vsako leto v avgustu, ko se zberejo manjšine iz cele Amerike: Franc pravi, da ima takrat občutek, da

slovensko folkloro v tujini bolj spoštujejo kot doma.

Z družino živi v svoji hiši. Z dohodka dobro shajajo. Hrana je relativno poceni, tudi benzin. Že

od vsega začetka pa varčujejo. Za pot domov plača 1300 dolarjev.

V Ptuj se vrača običajno v sep-

tembrskih dneh — v času festivala. Letos ga je zamudil.

Kako doživlja domači kraj?

Presenečen je, ker se je v kratkem spremenilo toliko stvari. Ugaja mu strogi center mesta, Prešernova ulica, Ziherlova ploščad.

Kaj bi spremenil? Poskrbel bi za nočno življenje. Ptuj je mrtev po enajsti uri zvečer, ničesar ni več v njem, vsi se zaprejo v svoja stanovanja in živijo vsak zase. Tudi nedelje so otožne. V Kanadi je čisto drugače: trgovine in lokali so odprti skoraj vso noč. Lakoto in žejo si lahko potešiš ob vsakem času. Možnosti za dobro preživetje prostih dni je veliko. Franc si je ogledal celo Kanado: od Vancouvra do Niagarskih slapov. Kanada je čudna ti-sočernih jezer in vsa so urejena. V ptujski občini pa je samo eno in še tisto živi »neorganizirano«.

Življenje v Kanadi poteka mirno, brez vsakodnevnih stresov, vendar težave poznajo tudi pri njih. Franc pove, da so se za tri odstotno povišanje plač borili dobrih pet mesecev: izgubil je več tisoč dolarjev (v času stavke ni plačala); vztrajali pa so in tudi uspeli. Obleko in čevlje za svoje

delo mora sam kupiti, prav tako osnovno orodje. Tudi malica je njegov strošek.

V hrani so med Kanado in Jugoslavijo velike razlike. Pri njih doma jedo jugoslovansko hrano, le žena si včasih pripravi filipinsko. V Winnipegu je jugoslovanska trgovina, kjer lahko kupiš praktično vse — od hrane do časopisov. Tako je stik z domovino kljub veliki oddaljenosti vedno živ.

Se bo vrnil med domače? Ne. Če bi bil sam, bi se morda vrnil, zaradi otroka in žene bo v Kanadi ostal. Otrok se je tam rodil in ga ne želi izrgati iz znanega okolja. Ženo pa vleče na Filipine, zato tudi ne prihaja v možovo domovino.

Je sina naučil slovensko? Pozna le nekaj besed. Če bi letos prišel na obisk, bi se zagotovo naučil nekaj novih. Žal je zaradi šole moral ostati doma.

Franca politika ne zanima; pravi, da naj se z njo ukvarjajo tisti, ki so za to plačani. Kako pa spremlja dogodke v domovini? Ni pričakoval takšnih časov, kot so današnji. Zaradi nenehnega poviševanja cen se vprašuje, kako sploh še lahko dihamo. MG

Ljubljanski baročni trio na ptujskem gradu

V četrtek, 13. oktobra, bo ob 19,30 uri v viteški dvorani ptujskega gradu nastopil Ljubljanski baročni trio. Izvedel bo program tako kot na vseh svojih dosedanjih koncertih, to je z instrumenti, ki so kopije originalnih ali pa kar originalni baročni. Tako je čembalo narejen na osnovi meritev flamskega enomanualnega čembala mojstra Ruckersa iz sredine 17. stoletja, obe kljunasti flauti, sopranska in altovska, sta natančni kopiji Reichovega in Steenbergovega instrumenta, violončelo pa je originalni instrument, narejen na Tirolskem v 17. stoletju. S tem, da Ljubljanski baročni trio uporabi take instrumente, dobi prav tako zvočnost, kot so jo imeli v uspešnih glasbeniki baročnega časa. Skladatelji so vedno pisali za določen zvok in z uporabo takih instrumentov se Ljubljanski baročni trio približa pravilni instrumentaciji. Tako kot vsi baročni instrumenti so tudi tu uglašeni za pol nižje tona, kar je še posebej pomembno pri instrumentih s strunami. Razmerje med nape-

stostjo strun in zmogljivostjo materiala seveda močno vpliva na barvne nianse. Seveda pravilna izbira instrumentov za dobro izvedbo baročne glasbe sama po sebi ne zadošča. V prvi vrsti je glasba tonska govornica in tu razlik med posameznimi stili ni. Glasba je ali pa je ni. Gotovo pa je res, da Ljubljanski baročni trio skladbe baročnih mojstrov lažje izvaja, če upošteva vse stilne posebnosti baročnega časa. Od improvizacije do artikulacije, od pravilne lokovne tehnike prek zahtevnih ritmičnih odstopanj (še posebno to zahteva francoski baročni stil) do uporabe pravih poudarkov v metrumu in fraziranju.

Charles Dieupart je šest suit napisal prvotno za čembalo solo in jih kmalu zatem izdal kot zbirko za violino in kljunasto flauto (kjer vedno predpiše, katera kljunasta flauta je zahtevana) z bassom continuo. Med današnjimi muzikologi je prisotna tudi teza, da je bil Johann Sebastian Bach nad to glasbo močno očaran in so mu bile te suite inspiracija za

njegove čembalske Francoske suite.

Vivaldijev opus XIII je znan tudi pod imenom Il pastor Fido. To je šest sonat za muzeto, popularen baročni instrument, in basso continuo. Seveda pa Vivaldi na naslovni strani zbirke dopušča možnost kateregakoli melodičnega instrumenta, kar je tudi bila baročna praksa. Tiskane so bile te sonate v Parizu, nekateri muzikologi pa predpostavljajo, da niso Vivaldijevega avtorstva, ampak jih je napisal nek francoski plemič in jih tiskal pod Vivaldijevim imenom. Vivaldi je bil v času svojega življenja zelo ugleden glasbenik in široko poznan. Tako so šle te sonate gotovo bolj v prodajo, nekateri stavki pa močno dišijo po francoskem stilu.

Händlov prvi opus, Opera Prima, je bil napisan mnogo kasneje kot napisan. Šele v tridesetih letih 18. stol., najprej pri Johnu Walshu v Londonu in še pri Janette Rogers v Amsterdamu. Oba sta bila zelo ugledna založnika svojega časa in mnogo glasbenikov iz vse Evrope je tiskalo svoje skladbe pri Walshu ali Rogersovi. Sonate pa so verjetno (tako Lasocki) nastale v letih 1706 do 1710, ko je bil Händel na študijskem potovanju po Italiji. So simpatične štiristavčne sonate da chiesa, predpisane za različne instrumente (v naslovu), glede na notno fakturo pa čisto

natančno določene, za kateri instrument je katera. Od dvanajstih iz tega opusa so štiri namerjene kljunasti flauti.

Bachov Solo je transkripcija skladbe za prečno flauto solo in na osnovi široko razširjene baročne prakse, da se lahko dela za prečno flauto transponirajo za malo terco navzgor, jo izvajajo s kljunasto flauto. Original je tako v a-molu, Solo pa mnogokrat imenujejo tudi še Sonata ali Partita in je eno najlepših del flautistične literature. Bach ga je napisal v svojem srečnem köthen-skem obdobju, v istem času kot solo suite za čelo in nekatera violinska dela.

Veracini je bil znan violinist svojega časa in je gotovo bil zelo naklonjen kljunasti flauti. Naslov sonat je Sonate za violino ali kljunasto flauto in basso continuo.

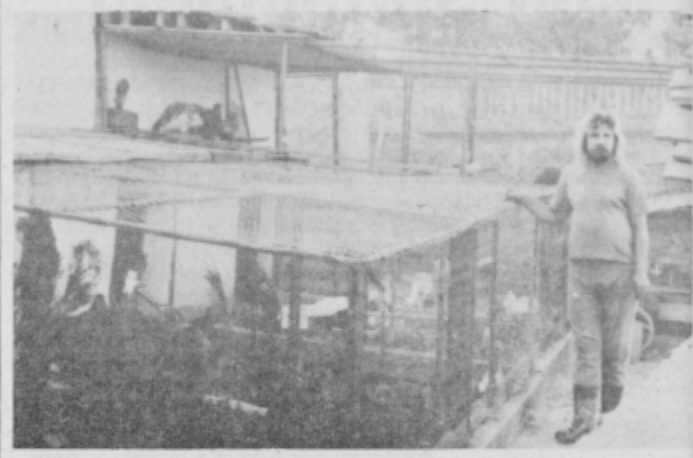
Louis de Caix d'Herveois danes ni tako poznan, v 18. stoletju pa je sodil med ugledne glasbenike. Podobno kot on v drugem in četrtem stavku je mnogo francoskih baročnih skladateljev nekatere stavke poimenovali z ženskimi imeni. To naj bi bili portreti oseb z dvora, celo tako, da imamo stavke kot »La Royale«, kar je ali pa naj bi bil portret prve dame.

Vljudno vas vabimo na koncert!

Majda Erzen-Novak

Živalski vrt v Ptujju

Verjetno je zelo malo ljudi, ki nimajo nobenega konjička. Vsak konjiček je po svoje atraktiven, velikokrat pa tudi koristen. Eden najbolj priljubljenih pa je prav gotovo ljubiteljsko ukvarjanje z različnimi živalmi. Ljubitelj teh je tudi Jože POLANIČ iz Ptujja, ki si je uredil pravcati živalski vrt na Bregu ob mostu prek Studenčnice. Zagotovo je to edini živalski vrt v Ptujju. V velikih kletkah prevladujejo pernate živali, ki jih lahko vidimo le pri Jožetu. Občane bo zagotovo zanimalo, kakšne so veličanske črne kokoši pasme bantam in arpi-

kon. Občudujemo lahko zelo redke srebrne italijanke, bele čopaste kaporaste in najmanjše kokoši na svetu, ki so z Japonske. Marsikdo še ni videl lepot srebrnorepega in zlatorepega fazana. Seveda je živali še veliko več. Lastnik se ponaša z golobi; ima jih prek 120. Zares so vredno ogleda. Neverjetno, kako so si posamezne pasme različne.

Jože si je živalski vrt uredil popolnoma sam. Seveda se je pri tolikšnem številu živali bilo potrebno marsičemu odreči. Tudi letovanju na morju. Nekaj teh živali bo na razstavi, ki bo kmalu v Ptujju.

Lastnik poudarja, da so dobrodošli prav vsi, ki bi si živali radi ogledali. Na vsako vprašanje vam bo z veseljem odgovoril. Vabljeni tudi ljubitelji pernatih živali, ki bi radi izmenjali izkušnje.

Stane VIČAR

V PTUJU NA HRVATSKEM TRGU 5

Modni salon pletenin »Petlja«

Četudi majhen po velikosti, je velik (bogat) po vsebini. Na lepo urejenih policah vabijo k nakupu puloverji različnih velikosti, barv in modelov. Lastnica Irena Hunjet jih je spletla s strojem, nekaj pa ročno.

Pleteninam delajo družbo čipkasti ovratniki, ogrlice, uhani in zapestnice iz lesa in keramike ter usnjeni dodatki. Začetna ponudba je v glavnem Irenina zamisel, v bodoče jo bodo narekovala želje in potrebe kupcev. Pri tem jim bo lahko vodilo zajeten kup najnovejših revij s pleteninami.

Lokal je Hunjetova dobila od stanovanjske skupnosti. Ta ji ga je v grobem uredila, drugo je njeno delo. Veliko so ji pomagali tudi prijatelji. Pred leti je bila tam slaščičarna, pozneje so ta prostor imeli sladkorni bolniki.

Da bo šla nekoč med zasebniki, ni pričakovala. Na zavodu za zaposlovanje je prijavišla že štiri leta. Človek se utruji in nekaj je treba delati. Začetek je lep; če bo tako tudi v bodoče, potem težav ne bi smelo biti.

Petlja bo odprta vsak dan od 9. do 12. in od 15. do 18. ure. V lokalu je tudi telefon; Irena Hunjet se bo oglasila na številko 776-145. MGC

Petlja je resnično privlačna

(Posnetek: M. Ozmeč)

Akvareli Bojana Lubaja v domu Franca Krambergerja v Ptujju

V likovni sekciji ptujske DPD Svoboda se že dalj časa aktivno uveljavlja slikar Bojan Lubaj, ki sicer živi v Kidričevem, službeno pa je kot prosvetni delavec vezan za osnovno šolo v Gorišnici, kjer je predmetni učitelj za fiziko in tehnično vzgojo. Trenutno je tudi predsednik likovne sekcije, ki deluje v Ptujju že od leta 1972. Člani sekcije se ukvarjajo pretežno s slikanjem, tako tudi Lubaj, ki je že vrsto let aktiven kot figuralist, vedno bolj pa se uveljavlja kot akvarelist, pri čemer prihajajo pretežno do izraza krajinski motivi. Slika v prostem času, rad pa se udeležuje tudi slikarskih kolonij in ex tempore, ki so organizirane v Ptujju in tudi v njegovi bližnji ter daljni okolici. Letos je prejel celo drugo nagrado na ex tempore, ki se ga je udeležil v Rogoški Slatini. Vzporedno seveda razstavlja in se vsaj enkrat na leto predstavlja tudi samostojno, redno pa se vključuje v vsa skupinska razstavljanja.

Prvenstveno je Lubaj akvarelist, zato se je tokrat ponovno odločil za samostojno razstavljanje del v akvarelni tehniki, ki so nastala v tem letu. Bil je dovolj prizadaven, prav tako pa seveda tudi discipliniran pri izvajanju svojega ustvarjalnega programa, saj je naslikal dovolj del, ki so v izboru prišle v poštev za razstavo. Tudi v Ptujju je sedaj že precej več možnosti za predstavitev likovnih del, kot jih je bilo pred leti. Dodatno deluje namreč tudi razstavišče v dvorani Železničarskega doma Franca Krambergerja na Ptujju,

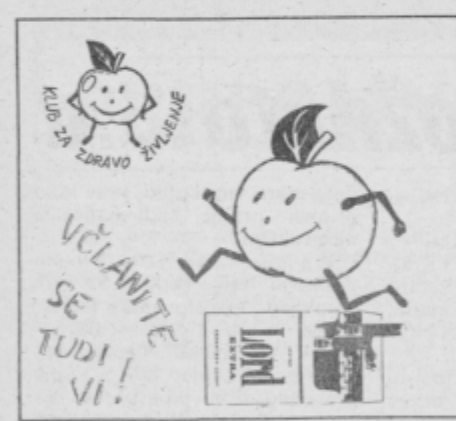
kjer ima sedež tudi občinski odbor sindikatov. Ta organizacijsko podpira razstavljanje lokalnih ustvarjalcev in tistih, ki so iz pobratenih občin obdravske regije.

Lubajev ustvarjalni temperament se odraža v vsebini obsežnih formatov, odločno navezan na materialnost figurativnih motivov, ki jih predstavlja na oljnih slikah. Kot izjavlja avtor sam, mu je potreben veliki format za široko izpovednost, poudarjeno z močno barvitostjo, ki izraža obnem dinamiko vide-nega objekta ali figure. Toda ta njegova slikarska ideja se giblje še vedno v okviru eksperimentiranja, ki ga ne zadovoljuje povsem, ker si želi izraziti nekaj drugega, manj določenega in otipljivega. Zato velja le kot obdobje, v katerem išče možnost za prodiranje v novo oblikovno razsežnost, da bi se lahko odrekel konceptu, ki ga sicer trenutno še obvezuje na tovrstno izražanje. V bistvu ga ne privlači več klasična realistična zamisel. Zdi se mu namreč, da na ta način dosejanja vsebina in poudarjeni elementi dramatike ne posredujejo dovolj estetskega in umetniškega doživljanja motivov.

Druga, temeljno bolj dorečena oblika Lubajevoga likovnega uveljavljanja so njegovi akvareli, ki so miselno podrejeni avtorjevi idejni širini. Doživljeni so globlje kot slike, vsebujejo pa izrazito svežost in svobodo interpretacije. Zlasti v krajinskem odnosu, ki prevladuje, so občutno oddaljeni od faktografske ilustrativnosti. Omejeni so predvsem

na glavne vsebinske poudarke, pri čemer nobena poteza ni odveč ali nepotrebna, obenem pa je postavljena na svoje pravo mesto. Se-stavine slikovnih površin niso brez smisla za kompozicijo, čeprav se nam zdi, da zajema avtor v procesu slikanja naravo fragmentalno in motiv ponovno sestavlja, da bi pridobil n-fantazijski izpovednosti. Ob prefinjenem koloritu podzavestno sprošča poetično izpovednost svojih zamisli in se ne oddaljuje od navdušenja nad motivom. To posebno vzdušje, ki ga posveča ustvariti Lubaj v svojih zanimivih akvarelnih zapisih, pridobi na posebni koloristični sugestivnosti. Avtorjeva tovrstna izraznost je prišla doslej do izraza le v akvarelu, kjer se videna realnost pred očmi gledalca spreminja v nekonvencionalno barvno prefinjenost.

Poleg slikanja se Lubaj ukvarja tudi z risanjem, kar je sicer osnovna naloga vsakega likovnega ustvarjalca. To v glavnem dopolnjuje sliko o avtorjevi dejavnosti, ki se v nekem smislu povezuje tudi z akvareli. Risarsko se Lubaj posveča predvsem figuri, kjer je osnovni problem kompozicija, ki jo je treba povezati z drugimi oblikovnimi elementi. Najtežja naloga je morda prav usklajevanje perspektive in funkcioniranje svetlo-temnih efektov, ki delujejo kontrastno. Ko riše, Lubaj misli na risarski način in se najbrž tudi zaveda, da zahteva risarska večina izredno discipliniranost in upoštevanje organizacije časa za programsko prilagajanje. dr. Štefka Cobelj

Ali ste že slišali, da obstaja klub ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE?

Klub smo ustanovili ptujski srednješolci, ki se zavzemamo za zdrav način življenja v stilu »raje jabolko kot cigareto«.

Organizirali bomo predavanje na temo o zdravem življenju.

Vse, ki se zavzimate za zdrav način življenja, vabimo, da se včlanite v naš klub. Včlanite se lahko vsak dan med 9.30 in 10. uro v avli SŠC Dušana Kvedra!

Vabljeni!

»Pravila igre«

1. ZAVESTNO SE ODLOČAM ZA ZDRAVO ŽIVLJENJE!
4. GREMO V NARAVO IN UKVARJAJMO SE S ŠPORTOM!
5. UŽIVAJMO ZDRAVO HRANO!

»ENOSTAVNO, MAR NE?«

GLASBENI VEČER V DVORANI GLASBENE ŠOLE
KAROLA PAHORJA V PTUJU

Darko Brlek se predstavlja doma

V torek, 17. oktobra, se bo v glasbeni šoli domačemu občinstvu predstavil Darko Brlek, klarinetist, ki je svojo navdvo uspešno glasbeno pot pričel v Ptuj. Po končani srednji glasbeni šoli v Mariboru se je vpisal in letos končal Akademijo za glasbo v razredu profesorja Mihaela Gunzka z odlično oceno. Izpopolnjeval se je pri profesorju Beli Kovacsu iz Budimpešte in profesorju Aloisu Brandhoferju, soloklarinetistu berlinske filharmonije. Darko je dobitnik več prvih nagrad na republiških in zveznih tekmovanjih, sodeloval je na mednarodnem srečanju glasbenih akademij v Rovinju ROMUS 87, nastopil kot solist s simfoničnim orkestrom Akademije za glasbo v Ljubljani. Februarja je dobil Prešernovo nagrado Univerze Edvarda Kardelja. Nastopal je v Nemčiji, Avstriji in na Madžarskem. Danes je zaposlen

Darko Brlek

kot prvi klarinetist v orkestru Opere in baleta Slovenskega narodnega gledališča v Ljubljani.

Darko Brlek bo imel dva koncerta, popoldanskega s komentarem za mladino in večernega za druge. Na klavirju ga bo spremljala Bojana Kraljčič. Slišali pa bomo skladbe Alojza Ajdiča, Paula Hindemitha, Clauda Debussyja, Johannesa Brahmsa in Gioacchina Rossinija.

Koncert Darka Brleka je eden od dveh (na drugem bo nastopila Dunja Spruk), ki jih bomo lahko slišali v Ptuj v okviru prireditve, ki jih organizira Zveza kulturnih organizacij Ptuj; za kaj več ni denarja, žal. Poleg gledališkega bi si v Ptuj želeli tudi glasbeni abonma, saj ne samo da imamo v našem mestu tudi glasbeno šolo, ampak je to tisto področje človekovega ustvarjanja, ki je v našem okolju kar nekako zapostavljeno. Zato se torkovega koncerta veselimo, še toliko bolj, ker se nam predstavlja domačin, ki so mu navdušeno ploskali tudi v tujini, tudi v okoljih, kjer so »glasbeno« razvajeni.

NaV

OBRTNA DELAVNICA ZA KERAMIKO IN LONČARSTVO V OPEKARNI PTUJ

»Žabica« glasna tudi v mestu

Mesec in pol je odprta trgovinica Opekarnice Ptuj Žabica na Slovenskem trgu, in kot trdijo v delovni organizaciji, so z njenimi začetki več kot zadovoljni. Pokazalo se je, da je Ptuj resnično potreboval takšno prodajalno, kjer lahko kupite dekorativne in uporabne predmete iz glinice in keramike, pa tudi spominkov na temo Ptuj in njegove zgodovine ne manjka, in kot občujbljajo, jih bo kmalu še več. Kupiti je mogoče serijske in unikatne izdelke, najrazličnejše vaze, cvetlične lončke, drugo posodo; izbira je pestra, pa vendar menijo, da še vedno preozka. Tako bodo kmalu za posebne priložnosti pričeli tudi posebno ponudbo, in kadar boste v zadregi kaj darovati ljubljani osebi, prijateljem, sorodnikom, vas bodo rešili zadrege tudi pri Žabici.

Da bi bila njihova ponudba zares široka in kakovostna, v okviru delovne organizacije že dela obrtna delavnica za proizvodnjo predmetov, ki jih je mogoče kupiti v njihovi trgovini. Trgovinica Žabica je torej uspešno zakorakala po mestnih ulicah in upamo, da ji bo v kratkem sledil tako uspešno tudi strešnik žabjak; poskusna proizvodnja naj bi stekla že prihodnji mesec.

NaV

»Še danes marsikatera mati tako greši nad svojim otrokom. Delo v gorah je bilo težko, vse je morala opraviti roka, vse s telesno močjo, in ljudje so verjeli, da je v alkoholu čudežna moč tudi za otroke.«

»Hudo je bilo gledati otroka, pri katerem smo že v prvem razredu ugotovili, da je na prvi stopnji debilnosti. Pa vendar ga je bilo treba naučiti abecede in vsaj nekaj števil... da si je kasneje v življenju znal sam izračunati dnevni zaslužek, saj so takšne najbolj izkoriščali. Zato smo tudi med odraslimi ustanavljali bralne krožke, da ljudje ne bi pozabili pisati.«

»Na takšne krožke sem hodila ob večerih v Brebrovnik, v Mihalovce, na Pavlovski Vrh... to so bili viničarski zaselki. Ljudje so radi prišli, seveda pozimi, pa ob nedeljah. Težko je bilo najti primeren prostor v zaseleku, kjer ni bilo šole. Pa smo s kakšne šupe sneli vrata, da sem imela na kaj pisati erke in številke, čeprav je bil veter in je zanašal snežinke v šupo.«

»Ali pa smo učitelji pripravili igro in smo šli z njo gostovat v tak zaselek — vse rekvizite smo morali prinesiti s seboj. Koliko smeha je bilo, ko smo nekoč morali celo vrata nositi s seboj! Tistega, ki jih je nosil na hrbtnu, smo ves čas zbadali: Zdaj vidiš, kako je, če te tuja vrata tepejo po petah!... Ljudje pa so nam bili za vsako prireditev neizmerno hvaležni.«

Za hip podoživimo prizor, ki se je bil odigral nemara pred desetletjem, in je naš smeh kakor odmev takratnega smeha. A že nas vrne v sedanost prijeten bariton inženirja iz uprave posestva, mladega praktikanta, ki je navadno navzoč na naših sestankih:

»Najhujše je za nami!... Tudi naš viničar bo doživel svoje vstajenje. Ljudem smo pustili ohišnice, zemljo, ki so jo dobili od nekdanjih lastnikov gor, lahko bodo redili kravo, svinjo, otroci se bodo navadili na mleko. Pozimi bomo pripravljali les, po viničarijah bomo začeli polagati lesena tla. Tako bodo tudi laže skrbeli za snago.«

»Otrok, ki se bo v Didu navadil na snago, bo zasovražil nesnago in jo bo začel preganjati tudi doma...«

Vsi pritrjujemo Mimiki, nato pa nam misli znova zdrsiyo v preteklost, tako globoke sledove je zapustila v našem spominu.

»Nič čudnega, če so prihajali v šolo tako zanemarjeni, slabo ali pa sploh neumiti, tako težko je bilo priti do vode... Koče so iz blata ali lesene, vse imajo tla iz nabite ilovice. V posteljah je slama ali koruzno ličkanje. Ljudje so se navadili na mrčes... Bil je nujno zlo, kot vse druge nadloge njihovega vsakdanjika.«

Ob tem se je Ivanka spomnila:

Stojan Kerbler

Pregledna razstava fotografij ob umetniški petdesetletnici v Razstavnem paviljonu Dušana Kvedra.

Mojster fotografije Stojan Kerbler letos jeseni praznuje petdesetletnico. Mnogo ustvarjalnih let je še pred njim. Z nestrpnostjo pričakujemo, kdaj se nam bo predstavil z novim ciklusom, ki se že oblikuje. Pa vendar ob tako pomembnih življenjskih jubilejih, kot je petdesetletnica, navadno skupaj z avtorjem radi pogledamo nazaj in se zaustavimo ob važnejših postajah njegovega ustvarjalnega razvoja. Zato je Pokrajinski muzej Ptuj v letošnji razstavi program uvrstil pregled Kerblerjeve fotografije od prvih vidnejših uspehov do najnovejših del. Natis obsežnejšega kataloga je podprla Tovarna glinice in aluminija Kidričevo, kjer je mojster zaposlen kot energetik.

Stojan Kerbler se je začel ukvarjati s fotografijo že v dijaških letih. Takrat je bil član ptujskega Fotokluba. Prvo razstavo je imel leta 1960 v Ljubljani, kjer je študiral elektrotehniko. Študentska leta je sam imenoval svojo učno dobo, ko se je ukvarjal predvsem s formalnimi vprašanji fotografije. Vsekakor je to čas Kerblerjevega osamosvajanja. Poglobljal se je v dotedanje dosežke slovenske fotografije (ta je bila posebno med obema vojnama na izredno visokem nivoju), zraven pa je iskal lastne rešitve. Iz ljubljanske dobe morda najbolj izstopa fotografija Skupnaja pomlad (1960), ki je bila tudi največkrat nagrajena.

Po končanem študiju (1965) se je Kerbler vrnil na Ptuj in se zaposlil v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem. Ljubljanska študentska združenja fotografov je zamenjal za mariborski Fotoklub. Mladi mariborski fotograf so proti koncu šestdesetih let s skupinskimi nastopi sprožili pravi preobrat v jugoslovanski fotografiji. Dokončno so prekinili s tradicijo iz slikarstva povzetih likovnih prijemov. Uveljavljali so neatraktivne teme in se odrekli izrezom v temnici. Zaradi velikih temnosivih in globokih črnih površin, zaradi skoraj obveznega črnega roba ter zaradi mračne vsebine upodobljenega se jih je oprjel oznaka »črna realizma« in »črne fotografije«. Tudi Kerbler se je pridružil ustvarjalnemu vzdušju mariborskega kluba ter se udeleževal njihovih skupinskih razstav.

Iz tega obdobja je Kerblerjev prvi obsežnejši ciklus Portreti s ptujskih ulic, ki jih je predstavil na razstavi v ptujskem muzejskem paviljonu leta 1971. Foto-

graf se je posvetil okoličanom, ki posebno ob semanjih dneh prihajajo v mesto po opravkih in vzbujajo pozornost s svojo drugačnostjo. Z uporabo 135-mm objektiv je Kerbler njihove obraze in postave osamil, jih izločil iz okolja, ki jim je bilo, prišlekem s haloških gričev, tako ali tako tuje. Med portreti s ptujskih ulic je bil največkrat nagradjen otroški obraz Sam (1966), s Tesnobo (1970) pa se je Kerbler najbolj približal izrazu mariborskega kroga.

Nekako naravno je bilo, da je Kerbler svoje portretirance poiskal še v njihovem domačem okolju, v Haložah. Ko je začel zahajati v Haloze, pa se je mojster odločil za širokokotni objektiv. Haložani so se ob spreminjenem zornem kotu spojili z okoljem, nič več niso tuji, saj so to njihove Haloze. Širokokotni objektiv onemogoča vsakršno idealizacijo, saj se fotograf ves čas giblje na meji, ko objektiv že karikira obrazne poteze. V Halozah je Kerbler slikal odrasle in otroke. Otroški portreti so bili predstavljeni na posebni razstavi, zato jih včasih zaokrožamo v samostojen ciklus. Vendar so tudi haloški otroci Haložani, ujeti v svoj svet, v katerem najdejo vse, kar si domišljija poželi, za otroško igro in kjer se spoznavajo tudi z vso trpkostjo in bremeni življenja, v katerega odrasčajo. Haložani so Kerblerjev osrednji in najboljše deli ciklusa. Za ta poetični zapis o življenju na skoraj pozabljenem koščku slovenske zemlje je Stojan Kerbler leta 1979 prejel nagrado Prešernovega sklada.

Že v prvi polovici sedemdesetih let pa je začel nastajati nov ciklus — Koline. Kerbler je obiskal pretek 50 kolin v Halozah, na Ptujskem in Dravskem polju. Na celuloidni trak je zabeležil prvi del dogajanja ob kolinjenju. Spremljal je dela od prvih jutranjih ur, ko pripravljajo žival za zakol, pa do izdelave klobas, ki se navadno zavleče v pozen večer. Koline so dokumentarni zapisi običajev, ki tudi v odročnih Haložah vse hitreje izgubljajo značaj arhaičnosti. So pa tudi avtorjev protest vsem oblikam nasilja. Ni brez pomena, da med posnetki ne najdemo niti enega, ki bi prikazoval veselo pojedino, ki po opravljenem delu združijo družino in sosedo v prijetno razpoloženje. V primerjavi s portreti Haložanov so Koline prizori, polni dinamike in velike napetosti, vendar so kompozicije v svoji končni shemi monumentalizirane s pomočjo simetrije.

Koline so zadnji zaokroženi

PRICETEK OBČINSKE MLADINSKE ŠOLE

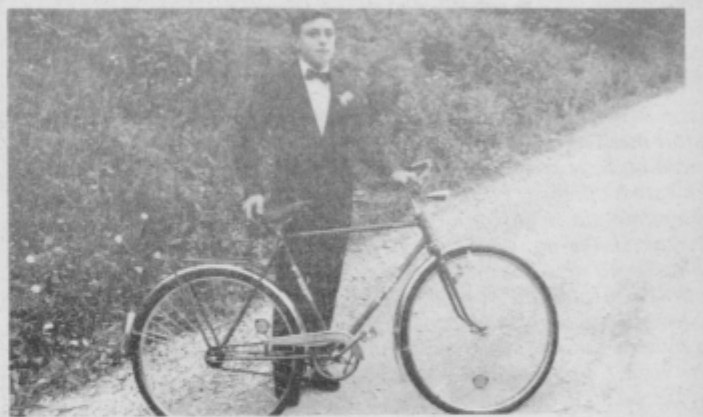
Za začetek o Kavčičevih spominih in dnevniku

Mladi bodo letošnjo mladinsko občinsko solo pričeli v četrtek, 20. oktobra, v Klubu mladih. Medse so povabili Igorja Bavčarja in Janeza Janšo, publicista in raziskovalca, ki sta pripravila za objavo spomine in dnevnik Staneta Kavčiča. Ja-

vna tribuna se bo pričela ob 17. uri. Igor Bavčar in Janez Janša pa bosta poleg prikaza misli in dela Staneta Kavčiča odgovorjela tudi na vprašanja v zvezi s procesom v Ljubljani in delom Odbora za varstvo človekovih pravic. d. l.

Stojan Kerbler: Trgatev, 1973.

Stojan Kerbler: Kolo, 1984.

ciklus, s katerim se je Kerbler predstavil javnosti. Od takrat (1982) se je v njegovem arhivu nabrala že velika količina fotografij, ki že dozoreva v novo serijo z naslovom Portreti fotografov. Z njo se Kerbler loteva povsem novega področja, čeprav bi lahko za njegovo fotografijo na splošno rekli, da je v celoti posvečena ljudem. Upodabljanje umetnikov je bilo vedno vablivo. Posebno slikarji so hvaležen motiv, saj se podrobnosti iz njihovega delovnega okolja kar same oblikujejo v samostojne kompozicije. Kerbler je slikal fotografe v raznolikih interierih, ki pogosto nimajo kaj dosti opraviti z njihovo ustvarjalnostjo. Učinke psihološke napetosti, značilen izraz na obrazih upodobljenec inzanje tipično ozračje je dosegel izključno s fotografiskimi sredstvi, tudi zdaj z že dolga leta obveznim širokokotnim objektivom.

Na razstavi v ptujskem paviljonu se bomo seznanili s preizkušnjo Kerblerjeve ustvarjalnosti od prvih fotografiskih uspehov v študentskih letih prek ciklusov Portreti s ptujskih ulic, Haložani in Koline do zadnje serije Portreti fotografov, ki je pravzaprav še le napoved nove samostojne predstavitve. Seveda to še zdaleč ni vse, kar je Kerbler ustvaril.

Mnogo je še neobjavljenega gradiva, mnogo posnetkov, ki jih lahko štejemo med Kerblerjeva iskanja ali pa so to celo manjše serije, ki vsebinsko in formalno odstopajo od njegove glavne usmeritve. Brez dvoma bo tudi ta material doživel kritiško obdelavo. Na naši razstavi smo ga morali pustiti ob strani zaradi želje, da sežeto predstavimo umetnikov razvoj, omejeval pa nas je tudi prostor. Prav tako lahko le omenimo, da Stojan Kerbler proučuje zgodovino slovenske fotografije. Pripravil je več zgodovinskih razstav (Socialna tematika v slovenski fotografiji med obema vojnama, Likovni značaj fotografije med NOB, Fran Krašovec), ki smo si jih pred leti lahko ogledali tudi v ptujskem razstavišču. Stojan Kerbler ima tudi obsežen arhiv s podatki o slovenskih in jugoslovanskih fotografih ter bogato knjižnico. K njemu se zatekamo vsi, ki kdaj pišemo o fotografiji. Tako je Kerbler sam pripravil ves tisti del kataloga k razstavi, v katerem so navedeni podatki iz njegovega življenja, priznanja in nagrade ter važnejša bibliografija. Grafična podoba razstave je delo muzejskega oblikovalca Jake Mariniča.

Na razstavi si bo mogoče ogledati tudi dokumentarni film z naslovom »Haložani, srečanje s fotografom Stojanom Kerblerjem in haloško družino«. Film je posnel Bogdan Mrovlje leta 1985 kot Dokumentarec meseca za TV Ljubljana. Otvoritev razstave bo v četrtek, 13. oktobra, ob 18. uri v Razstavnem paviljonu Dušana Kvedra, Kerblerjeve fotografije pa bodo na ogled do 13. novembra vsak dan od 9. do 12. in od 16. do 19. ure, ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Vabljeni!

Marjeta Ciglencečki

KATJA ŠPUROVA

VRTEC V JERUZALEMU

Kronika nekega učlovečenja

21. nadaljevanje

»Nikoli ne bom pozabila dne, ko sem deklici v prvem razredu odprla njeno leseno peresnico in je bila v njej stenica... Poslušaj, kaj pa imaš tu notri? sem jo vprašala. Kako prostodušno me je pogledala in enostavno odgovorila: »Oh, gospa učiteljica, mi mam doma grobo togeta!«

»To je čudno!« se upravitelju iz Svetinj zaiskrijo oči, »kako pridni in bistri so ti otroci! In ni ga med njimi, ki ne bi bil muzikaličen. Že pred vojsko smo imeli na šoli pevski zbor in kakšni glasovi so bili v njem! Kako ti ljudje pojejo!... Štruclovi, pa drugi. Koliko zakopanih talentov je v teh ilovnatih tleh.«

Cilinder na naši petrolejki je potemnel od saj. Sem jaz zapela prva ali smo se vsi hkrati spogledali in odprli usta, pa tudi vrata zadimljenega prostora, da je pesem ponesla glasove v zvezdno noč. Na dvorišču smo stopili v krog in nismo nehali peti in se nismo mogli raziti.

Naša upravница je morala na bolniški dopust, nove nam še niso poslali. Ob petih zjutraj s palico v roki, z nahrbtnikom na rami merim s koraki proti mestu. Vračam se ob devetih bosa, z zaprašenimi nogami, potnim obrazom; čutim, kako se mi je po nogi pocedila sokrivca iz stegna, ki ga nosim v nahrbtniku in mi ga je bil prijazen mesar kakor po navadi dodal za nameček — ker je za naše otroke...
Že od zadnjega zavoja sem zagledam avtomobil pred našim Domom. V resnici je džip in pred njim stoji moški, s puško na rami.

Kakšna kontrola — iz Maribora ali celo iz Ljubljane, pomislim in hitreje stopim.
»Kdo pa nas je obiskal?« prijazno vprašam stražarja ob vozilu.

In dobim kratek odgovor:

»To je naša stvar.«

Zavijem v hišo. Čudno, kakšna tišina je v njej. Kdaj so utegnili oditi na sprehod?...

Povzpnem se po stopnicah — nobenega glasu od nikoder. Vzne-mirim se: Kjer so otroci? Odprem vrata v igralnico. Pri pisalni mizi stojita dve tovarišici in listata po mojih zvezkih. Ne zmenita se zame. Nemara nista slišali, da so se odprla vrata... Šele ko ju vprašam, kdo nas je obiskal, me hladno pogledata:

»Vi kar pojdite po svojih opravkih, bo že upravnica prišla.«

Zdaj šele se zavem, da stojim na pragu bosa, zaprašena, z nahrbtnikom na hrbtnu. In tudi razumem, zakaj me je tovariš pred džipom tako na kratko odpravil... V zadrego se predstavim:

»Zdaj sem upravnica jaz.«

Osuplo me pogledata:

»Vi ste upravnica?!«

»In tudi vzgojiteljica,« dodam in se opravičim: »Oprostite, pravkar prihajam iz Ljutomera. Dolgo pot imam za seboj... in težko sem nesla.«

Spogledata se, druga drugi se pomenljivo nasmehneta.
»Pregledali bova vaše knjige,« pravita. »Ta čas lahko greste.«
Potihno zaprem vrata. Ne morem razumeti: kako, da je v hiši takšna tišina? Odprem vrata v kuhinjo: hvalabogu, Lizika je tu! Hlastno vprašam:

»Lizika, kje so otroci?«

»Tovarišica Mara!« vzkligne olajšano, ko me zagleda. »Kod hodite? Doma je vse narobe...«

»Pa še kontrola je!« me spreleti srh po telesu. »Kaj se je zgodilo, kaj je narobe?«

Lizika je vsa iz sebe. Vidim, da ji prsti trepetajo, ko razvezuje nahrbtnik in zasoplo pravi:

»Otroci so se ustrašili avtomobila!... Ne veste, kako je bilo... vsi so se razbežali iz vrta... Tovarišici Danica in snaziška jih iščeta...«

»Pustite delo! Pridite!...« vzklidem. Takšna, kot sem, stečem z Liziko iz hiše in čez dvorišče, po Babjem klancu navzdol. Čutim slabost v rokah. Komaj izdavam vprašanje:

»Je Biserica z njimi?«

»Seveda!... Tak vik in krik je nastal...«

Nadaljevanje prihodnjic

ROKOMET

Ormož izgubil v Mariboru

V minulem kolu v vzhodnih drugih republiških ligah je bilo najbolj zanimivo v Mariboru, kjer sta se srečali še neporaženi ekipi moške lige. Domačini so bili boljši za zadetek.

BRANIK—ORMOŽ 23:22 (12:11)

Vseskozi izenačeno srečanje so domačini dobili z najtesnejšim izidom. Ormožanom pa zadnji napad s priložnostjo za izenačenje ni uspel. Tako je na lestvici vodstvo prevzel Branik pred Veliko Nedeljo in Ormožem, Drava pa je v spodnjem delu lestvice.

Ormož: Geč, Šandor 3, Antolič 1, Rajh, Fridrih 1, Djermati, N. Potočnjak, Grabovac, A. Potočnjak 3, Zabavnik 7, Hedžet 7, Gaberc.

VELIKA NEDELJA—DRAVA 21:18 (12:7)

Domačini so bili tudi tokrat nasprotnik in so v tipični prvenstveni, prej slabi kot dobri tekmi zaslužno premagali oslabiljeno ptujsko ekipo.

Velika Nedelja: A. Lah, Sok 2, Zorli 1, B. Lah, Prejac 1, Gregorič 2, Marin, Ranfl 1, Rajh 7, Cvetko 1, Mesarec 6, Zorec.

Drava: Valenko, Baklan, Vajda, Satler 3, Pučko 2, Žuran 4, Šimac 3, Žmavc 4, Osterc, Kelenc 2, Matjašič.

PARTIZAN—DRAVA 13:26 (7:13)

Članice Drave so tudi v Žalcu prepričljivo zmagale, saj jim mlada domača ekipa ni bila dorasel nasprotnik.

Drava: Farič, Mumlek 8, Šipek 5, Gomilek 2, Malek 4, Koštro 1, Jurkovič 2, Podpadec 3, Šparl 1.

Mladinci Ormoža so premagali Branik s 36:9 (v Mariboru), Velika Nedelja in Drava sta igrala 20:20, mladinke Drave pa 13:13 z Branikom.

PRIHODNJA SREČANJA

Najbolj zanimivo bo v soboto v Ormožu na tradicionalnem članskem derbiju med domačini in Veliko Nedeljo. Tekma bo v Mestni grabi ob 18. uri.

Ptujski članski ekipi pa igrata v dvorani Center v soboto popoldan. Ob 17. uri bo začetek tekme članic Drava—Lisca, ob 18.30 pa članov Drava—Šempeter. I. k.

PRVA DOMAČA ZMAGA

Drava—Pekre 4:1 (1:0)

Nogometaši Drave so šele v osmem kolu območne lige na svojem igrišču zmagali. Znani so bili po tem, da so v gosteh uspešnejši. No, tokrat so popolnoma zaslužno premagali goste iz Peka, ki razen veliko tekanja kaj nogometno opaznega niso pokazali. Domači so ob štirih zadetkih zamudili še prav toliko čistih priložnosti (tri Marin, eno pa Tomi Emeršič). Domačini so povedli v 17. minuti z zadetkom Tomija Emeršiča. Gostje so izenačili v 57. minuti (Bojkovič), vendar so domačini z dvema zadetkoma Mirana Emeršiča (67. in 77. minuta) in Ljubca (87.) dosegli zanesljivo zmago. Največ sta pokazala Vogrinec in Miran Emeršič, tekmo pa je pred 100 gledalci dobro vodil Krajnc iz Gornjega Grada. V naslednjem kolu bo Drava gostovala v Verzeju.

Drava: Horvat, Potočnik, Lesjak (Hreljič), Hameršak, Ramšek, Kodrič, Vogrinec, Korošec, T. Emeršič, M. Emeršič, Ljubec.

Mladinci Drave so v predtekmi z 1:2 izgubili s Pohorjem. I. k.

Aluminij—Olimpija 2:1 (1:1)

Mladinsko moštvo NK Aluminij iz Kidričevega je v nedeljo, 2. oktobra, doseglo velik uspeh. Premagali so namreč ekipo ljubljanske Olimpije, prvaka Slovenije iz prejšnje sezone. Mladinci Aluminija so povedli že v peti minuti z zadetkom Franca Fridla. Po vodilnem zadetku so si priigrali še nekaj priložnosti, vendar so bili neuspešni. Zato pa so gostje izkoristili napako domače obrambe in rezultat izenačili. V drugem delu srečanja je bila igra enakovredna. Igralci obeh moštev so se trudili doseči vodilni zadetek. Uspelo je domačim, in sicer z zelo lepim zadetkom Jožeta Šmigoca z razdalje 30 metrov. V zadnjih petnajstih minutah so bili močnejši gostujoči igralci, vendar jim razen strela v vratnik več ni uspelo. Po šestih kolih slovenske mladinske lige imajo mladinci Aluminija sedem točk. V naslednjih kolih jih čaka težak razpored, nadejajo pa se vsaj treh točk.

Daniilo Klajnšek

Jesenski kros

Zveza telesnokulturnih organizacij in atletski klub Ptuj sta organizirala občinsko prvenstvo v krosu. Nastopilo je več kot 350 tekmovalcev, najštevilnejša pa je bila udeležba v pionirskih kategorijah. Rezultati — ml. pionirji 76: 1. Zotlar (T. Žnidariča), 2. Potočnik (Cirkulane), 3. Debeljak (Dornava); ml. pionirke 76: 1. Pleterski (Kidričevo), 2. Serdinšek, 3. Kovačič (obe T. Žnidariča); ml. pionirji 75: 1. Pralija (F. Osojnika), 2. Majerič (Destrnik), 3. Vršič (T. Žnidariča); ml. pionirke 75: 1. Kovačič (Destrnik), 2. Ovčar (Podlehnik), 3. Toš (T. Žnidariča); st. pionirji 74: 1. Colnarič (T. Žnidariča), 2. Svenšek (Kidričevo), 3. Berghaus (T. Žnidariča); st. pionirke 74: 1. Vidovič (T. Žnidariča), 2. Sorčić (Destrnik), 3. Purg (F. Osojnika); st. pionirji 73: 1. Prelog, 2. Jerenko (oba kov. enota), 3. Zebec (OŠ L. Pivka); st. pionirke 73: 1. Jurkovič (družb. enota), 2. Marinič (SDENMS), 3. Petrovič (družb. enota); ml. mladinci 71/72: 1. Potočnik (kov. enota), 2. Galun (kmet. enota), 3. Pongrac (kov. enota); ml. mladinke 71/72: 1. Vrabl (SDENMS), 2. Jernejšek (kmet. enota), 3. Polanec (družb. enota); st. mladinci 69/70: 1. Drevenski (kov. enota), 2. Beguš, 3. Mavčič (oba družb. enota); st. mladinke 69/70: 1. Slodnjak (SDENMS), 2. Dokl (družb. enota), 3. Škrijnar (kmet. enota); člani 68 in st.: 1. Potočnik, 2. Pernat, 3. Smolar (vsi AK Ptuj) članice 68 in st.: 1. Robin (Agis).

V ekipni konkurenci je bila trikrat uspešna OŠ T. Žnidariča, po dvakrat OŠ Destrnik, kmetijska enota, kovinarska enota in družboslovna enota Srednješolskega centra Ptuj.

M. Lenartič

Uspešen start ptujskih košarkarjev

V prvi tekmi jesenskega dela tekmovalca v drugi slovenski košarkarski ligi — vzhod, tekma je bila v soboto v športni dvorani Center, so ptujski košarkarji visoko porazili ekipo Slovenske Bistrice z rezultatom 93:45 (41:22).

Vso tekmo so igrali agresivno v obrambi, dobro so skakali pod obema košema, iz nasprotnih napadov pa so razliko v koših popadali. V novi sezoni tekmujejo v drugi slovenski košarkarski ligi — vzhod: Sentjur, Elektra Šoštanj, Gornja Radgona, Miklavž, Pomurje Murska Sobota, Polzela, Slovenska Bistrica in Ptuj. Cilj ptujske ekipe v tej tekmovalni sezoni je osvojiti eno prvih dveh mest v ligi in se uvrstiti v končni tekmovalni seznam za uvrstitev v enotno slovensko košarkarsko ligo. MG

Medobčinska liga

Žal lahko šele po sedmem kolu prvenstva v prvem razredu medobčinske nogometne lige objavimo prve rezultate in uvrstitve. Po dogovoru z vodstvom MNZ Ptuj bomo vnaprej rezultate dobivali pravočasno, čeprav bodo neuradni.

Rezultati 7. kola: Markovci—Aluminij 1:1, Hajdoše—Slovenja vas 2:2, Gerečja vas—Pragersko 0:0, Središče—Osankarica 3:2, Hajdina—Stojnici 2:1, Vrstni red: 1. Aluminij 10, 2. Središče 10, 3. Pragersko 10, 4. Slovenja vas 8, 5. Stojnici 8, 6. Skorba 7, 7. Gerečja vas 7, 8. Boč 6, 9. Markovci 6, 10. Hajdoše 5, 11. Osankarica 4, 12. Hajdina 3.

Pari 8. kola: Aluminij — Stojnici, Osankarica—Hajdina, Pragersko—Središče, Boč—Gerečja vas, Slovenja vas—Skorba in Markovci—Hajdoše. Tekme v Kidričevem, Slovenski Bistrici in Poljčanah bodo v soboto ob 15. uri, druge pa v nedeljo ob enaki uri. V sredo, 19. oktobra, bo 3. kolo pokalnega tekmovanja z naslednjimi pari: Gorišnica—Stojnici, Pragersko—Središče, Osankarica—Gerečja vas in Drava—Hajdoše. I. k.

večevali iz minute v minuto. Ta je bila na koncu kar 48 košev. Za domačo ekipo so bili uspešni: Šulič 20, Damiš 15, Robert Kotnik 13, Marčič 12, Ploj 10, Čabrijan 8, Vlah 6, Miran Kotnik 6 in Filipič 3. To soboto bodo ptujski košarkarji znova igrali doma. V dvorani Center se bodo ob 20.30 uri srečali z ekipo iz Sentjurja. Ta je eden izmed kandidatov za osvojitve prvega mesta v ligi.

V novi sezoni tekmujejo v drugi slovenski košarkarski ligi — vzhod: Sentjur, Elektra Šoštanj, Gornja Radgona, Miklavž, Pomurje Murska Sobota, Polzela, Slovenska Bistrica in Ptuj. Cilj ptujske ekipe v tej tekmovalni sezoni je osvojiti eno prvih dveh mest v ligi in se uvrstiti v končni tekmovalni seznam za uvrstitev v enotno slovensko košarkarsko ligo. MG

Nogometaši Drave gostovali v Avstriji

V sredo, 5. oktobra, je člansko moštvo NK Drava Ptuj odigralo prijateljsko nogometno tekmo z nogometno ekipo SV STRASS v Strassu na avstrijskem Štajerskem. Tekma je bila odigrana v večernih urah pod reflektorji; nogometaši Drave so tako prvi igrali tekmo pod reflektorji in premagali svoje nasprotnike — gostitelje z 9:2.

Pomembnost tekme ni bila samo preverjanje sposobnosti igralcev DRAVE, predvsem je bila želja obeh klubov navezava stikov nogometašev z obeh strani meje ter nadaljnje sodelovanje. Po končanem nogometnem srečanju so nam gostitelji pripravili družabno srečanje v svojem klubskem prostoru. Dogovorjeno je tudi povratno prijateljsko srečanje, vendar datum tekme v Ptuj še ni določen.

Viki Par

Vindiš prvi v Avstriji

Maratonec Mirko Vindiš je v nedeljo premočno zmagal na četrtem mednarodnem teku po ulicah Kapruna, znanega avstrijskega zimskošportnega središča. Na 6200 metrov dolgi je dosegel tudi novi rekordni čas 18:15,9. Na drugo in tretje mesto sta se uvrstila Avstrijca Huber in Wagner, četrta pa je bil Koy iz Združenih držav Amerike. Nastopilo je blizu 200 tekmovalcev.

Mirko Vindiš je s to zmago, ki pa seveda ni bila prva v Avstriji in prav gotovo tudi ne zadnja, vrnil dolg avstrijskemu predstavištvu Adidas za letos spomladaj podarjeno športno opremo, potrebno za uspešne priprave za olimpijski nastop v Seulu. JOS

emona kmetijski kombinat ptuj

kmetijstvo, predelava, gostinstvo, trgovina, servis, izvoz-uvoz

Komisija za delovna razmerja Emona-Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD SLOVENSKE GORICE — HALOZE

objavlja dela oz. naloge:

VOĐENJE RAČUNOVODSKIH DEL

- Pogoji:
- višja ali srednja strokovna izobrazba ekonomske smeri;
 - 3 oz. 5 let ustreznih delovnih izkušenj;
 - da izpolnjuje druge pogoje po zakonu o knjigovodstvu;
 - 2-mesečno poskusno delo.

Komisija za delovna razmerja Emona-Kmetijski kombinat Ptuj, TOZD MLEKARNA

objavlja dela oz. naloge:

DOVOZ MLEKA S CISTERNO

- Pogoji:
- avtomehanik;
 - končana šola za poklicne voznike motornih vozil;
 - vozniško dovoljenje C in E kategorije;
 - 2 leti ustreznih delovnih izkušenj;
 - 3-mesečno poskusno delo.
- O izbiri bodo kandidati obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo. Kandidati naj vložijo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 8 dneh po objavi na naslov: Kadrovsko-socialna služba, Emona-Kmetijski kombinat Ptuj, Muzejski trg 2.

labod

LABOD — Tovarna oblačil, TOZD DELTA PTUJ

Po sklepu DS LABOD—TOZD DELTA Ptuj objavljamo javno prodajo rabljenih osnovnih sredstev po naslednji licitacijski listi:

Zap. št.	Invent. št.	Naziv
1.	329	PFSAFF 487 251161 — šivalni stroj
2.	335	UNION SPECIAL 39500 120930 — šivalni stroj
3.	351	JUKI DDL 555 47628 — šivalni stroj
4.	367	RIMOLDI 359537 — šivalni stroj
5.	371	JUKI DLN 415 04193 — šivalni stroj
6.	380	PFSAFF 487 — šivalni stroj
7.	392	JUKI DLN 415 04190 — šivalni stroj
8.	424	JUKI DDL 555 04191 — šivalni stroj
9.	426	JUKI DDL 555 47528 — šivalni stroj
10.	432	RIMOLDI 066 366127 — šivalni stroj
11.	433	RIMOLDI 066 366111 — šivalni stroj
12.	437	RIMOLDI 32700 MB 393912 — šivalni stroj
13.	443	NECCHI 835—261 0032215 — šivalni stroj
14.	445	NECCHI 835—261 0030920 — šivalni stroj
15.	571	GOSTOL TRACNI NOŽ — pri krojevalni stroj
16.	850	RIMOLDI 393830 KL — šivalni stroj
17.	853	SINGER 240 K—12 — šivalni stroj
18.	857	NECCHI ZEPNI AVTOMAT — šivalni stroj
19.	917	UNION SPECIAL 39500 191573 — šivalni stroj
20.	920	UNION SPECIAL 39500 180095 — šivalni stroj
21.	1139	NECCHI 400-100 005667 — šivalni stroj
22.	1519	KURIS — PRIKROJEVALNI STROJ
23.	1581	SINGER 369-109 — šivalni stroj
24.	1902	SINGER 253211 — šivalni stroj

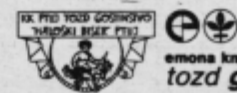
Javna prodaja bo dne 21. oktobra 1988 ob 10. uri za družbeni sektor in ob 11. uri za zasebni sektor na sedežu TOZD-a. Interesenti si lahko ogledajo stroje po licitacijski listi od 9. do 10. ure. Kavcije v višini 10% od izklicne cene položijo interesenti pred začetkom prodaje. Prometni davek plača kupec. Prodajali bomo po načelu -VIDENO — KUPLJENO—.

10 kreditna banka maribor

LB KREDITNA BANKA MARIBOR-POSLOVNA ENOTA PTUJ SVET DELAVCEV

RAZPISUJE

1 kadrovske štipendije za štud. leto 1988/89 za študij na VEKŠ — I. stopnja, smer računalništvo. Objavni rok je 8 dni, to je od 14. do vključno 21. 10. 1988. Vloga mora biti napisana na obrazcu SPN-1 s priloženim zadnjim šolskim spričevalom in življenjepisom. Nepopolnih vlog ne bodo obravnavali. O izbiri bodo kandidati obveščeni v 45 dneh po objavi. **LB KBM-POSLOVNA ENOTA PTUJ**

emona kmetijski kombinat ptuj tozd gostinstvo »haloški biser« ptuj

NOVO V PTUJU AMERIŠKI BILJARD

Vsak dan od 11. do 22. ure (razen ob nedeljah) v gostilni GROZD Vabi vas EKK-TOZD Gostinstvo »Haloški biser«

emona kmetijski kombinat ptuj tozd gostinstvo »haloški biser« ptuj

V GOSTILNI »BELI KRIŽ« vam po dogovoru organizirajo

- slovesnosti ob življenjskih jubilejih
 - obletnice porok
 - svečana kosila
 - poslovna kosila ldr.
- Obiščite jih v poslovnih enoti ali pokličite po telefonu (062) 771-593.

emona kmetijski kombinat ptuj tozd gostinstvo »haloški biser« ptuj

JEDI BAROČNE KUHINJE

pripravljajo v Grajski restavraciji, gostilni Rozika in gostilni Breg.

Obiščite jih in pokusite jedi, pripravljene po receptih iz 17. in 18. stoletja.

OPTIKA INDIJENKA • G. HETALDUR • ŽAKAR

POSLOVALNICA PTUJ

Bezjakova 14

Opravljajo vse okulistične preglede za korekcijska očala

vsak torek in sredo popoldan ob 15. uri

Velika izbira ekskluzivnih vrst okvirjev ...

Priporočajo se.

BARCELONA — AZURNA OBALA

— OBRITNO ZDRUŽENJE Ptuj organizira za svoje člane in druge zainteresirane s področja obrti (tudi upokojeince) jesenski izlet s strokovnimi ogledi razstav.

Prijave sprejemajo 13., 14. in 17. oktobra na sedežu združenja v Vošnjakovih ulici trinajst. S seboj prinesite fotografijo in potni list. Oboje potrebujete za francosko vizo. To bodo uredili v Zagrebu 18. oktobra.

Cena izleta je 1.100.000. V ceno so všeti stroški prevoza, prenočišč-zajtrk, vodstvo in organizacija potovanja.

Ceno izleta je moč poravnati v treh obrokih: prvi obrok je potrebno plačati ob prijavi in znaša 400 tisoč dinarjev, rok za plačilo drugega obroka, ki znaša 350 tisoč, je 10. 11., rok za plačilo tretjega, ki znaša 350 tisoč, pa je 10. december.

V Barcelono in na Azurno obalo bomo potovali od 23. do 28. oktobra letos.

Silva Razlag

U Z N A M E N J U

od 21. 3. do 20. 4.

Vaši življenjski stroški so še tolikšni, da ste nenehno brez denarja. Saj ob plačilnem dnevu cifra ni videti ne vem kako nizka, toda zadostuje samo za krajši obisk v trgovini in že ni ničesar več na bančnem računu. Pa kaže, da si zaradi tega ne belite glave. In prav imate, saj vam tako ali tako ne bi pomagalo. Le slabo voljo bi širili okrog sebe. Nasmehnite se tisti osebi.

od 23. 7. do 23. 8.

Nekdo vam bo očital, da ste velik lenuh, kajti ne ve, koliko truda vlagate v delo doma, saj vas vidi samo v službi, kjer se res ne pretegnete. Razmislite malo o svojem dvojnem delu, pomislite na to, da je človeško življenje pravzaprav prekratko, in spomnite se, kdaj ste se zadnjič po prihodu iz službe zleknili v fotelji in počeli kaj nekoristno prijetnega. In se spremenite.

od 23. 11. do 21. 12.

Človek si vse življenje prizadeva, da bi mu bilo kar najlepše, vi pa ste zadnje čase postali precej drugačni. Sploh več ne pomislite nase, pač pa se posvečate drugim. Sedaj so vam sicer hvaležni, toda ali ste prepričani, da bodo tudi oni vam pomagali iz skripcev? Službeno potovanje vam bo razkrilo nekaj podrobnosti o življenju sodelavcev. Ni vse zlato, kar se sveti. Prehlad. Na zdravje.

od 21. 4. do 20. 5.

Nehajte brati časopise, nehajte poslušati radijska poročila, nehajte gledati televizijo, kajti šele to vam bo pomagalo, da boste pozabili na stanje v državi. Sicer pa — če vam ni kaj vseč, si organizirajte kak manjši miting in se derite, kolikor vam grlo da. In ne pozabite na kakšno pisno parolo, da bodo tudi tisti, ki vas ne slišijo, vedeli, kakšne volje ste. Nekdo vam bo stopil na žulj.

od 24. 8. do 23. 9.

Polni ste novih zamisli, vendar vam vaše okolje ne dovoli, da bi jih uresničili. Radi bi vas vključili v vsakdanjost, da bi postali podobni nekakšnim nerazmišljujočim strojem, ki iz sebe bruhajo, kar so vložili vanje, in nič več. Ne dovolite, da bi se to zgodilo tudi z vami, raje spremenite svoje okolje. Morda to ne bo lahko, vendar se bo splačalo. Storitve nekaj zase, ne samo za druge.

od 22. 12. do 20. 1.

Preden se boste povsem predali veselju ob doseženem uspehu, še enkrat pomislite, kdo vse vam je pri tem pomagal. Ne bodite sebični, pač pa delite veselje z vsemi bližnjimi. Povabljeni boste v regate. Pazite se preglobokega pogleda v kozarec, da ne bo kakšnih nepotrebnih težav na cesti. Srečanje v četrtak bo usodno za vaše nadaljnje življenje. Nakup se vam bo ponesrečil.

od 21. 5. do 21. 6.

Vse kalorije, ki ste jih zaužili zadnje dneve, se bodo pošteno pokazale na tehtnici, ko se boste spomnili nanjo in preverili uspeh shujševalne kure. Ne bodite slabe volje in še naprej si nabirajte maščobo, saj vam bo prišla prav, ko bodo časi še slabši. Otroci bodo ob koncu tedna sitni, krivi pa si boste sami, ker jih zanemarjate. Privoščili si boste obisk v mesnici. Sok!

od 24. 9. do 23. 10.

Končno ste se pričeli zavedati, kako dragoceno je zdravje. Na srečo še ni prepozno, čeprav ste doslej s svojim telesom delali, kakor da bi se dalo v samopostrežnici kupiti drugega. Sodelavci bodo opazili na vas neko spremembo, pa ne bodo vedeli, kaj se je zgodilo s človekom, kakršnega so poznali doslej. Sorodnica vas bo obtožila za zle namere, čeprav ste vi želeli vse najboljše.

od 21. 1. do 19. 2.

Ali res mislite, da morate vse opraviti sami? Pomoč sicer ne bo prišla kar naenkrat, ampak če bi potarnali, koliko dela imate, ni vrag, da se ne bi kdo ojunčil in vam priskočil pomagat. Več rok hitreje opravi še tako naporno delo. Obiskal vas bo inkasant in odnesel od hiše še zadnji denar — skrite rezerve. Kaj morete, vse, kar uporabljate, je potrebno plačati. Pa čeprav neradi.

od 22. 6. do 22. 7.

Vse bo počasi vzel vrag. V to ste sicer že nekaj časa prepričani, vendar v zadnjem času vse dogajanje okrog vas to vaše prepričanje samo še potrjuje. Neka oseba vas bo poskušala provocirati, vendar se ji nikar ne dajte. Mirne živce boste potrebovali tudi, ko boste pred vrati opazili poštarja. Zvonil bo sicer samo enkrat, vendar bo še to preveč, kajti račun, ki jih bo prinesel, bodo ogromni.

od 24. 10. do 22. 11.

Zopet ste se izkazali s svojimi kuharskimi sposobnostmi. Vsi vam bodo nevoščljivi, saj znate v kuhinji delati čudeže. Ni težko iz dobrih sestavin narediti nekaj dobrega, težko je to narediti iz vsakdanjih stvari. A če vam gre od rok v kuhinji, ni tako v življenju, saj ste si ga pošteno zapletli z nekoliko predolgim jezikom. Zamerili ste se tudi vsem onim, ki so imeli o vas lepo mnenje.

od 20. 2. do 20. 3.

Posedanje vas ne bo rešilo pred zoprnimi opravili, ki so vas — na žalost — počakala do jesenskih dni. Pljuniti bo potrebno v dlani, in to krepko. Sobotno lenarjenje se vam bo že v nedeljo maščevalo. Toda za tarnanje ne bo časa. Gostje se bodo zadržali pozno v noč. Kako hitro minejo ure v prijetni družbi! Predlog, ki ga boste slišali sredi tedna, že ob koncu ne bo zanimiv. Sreča.

UGANKARSKI SLOVARČEK

- ARISTON = grški filozof iz 3. stol. pred našo ero. Zenonov učenec in pripadnik stare stoične šole
 - ASCENDENT = sorodnik v ravni črti nazaj, prednik
 - ELOHIM = v stari zavezi izraelski naziv za boga
 - KANCELJ = ljudski naziv za prižnico; leca
 - KODICIL = dostavek k oporoki
 - LAMANTIN = rastlinojeda okroglolepa morska krava z izredno majhno glavo in odebeljeno zgornjo ustno, ki živi v Karibskem morju in v območju Amazonke; manat
 - MLAMOL = ljudski naziv za prepad ali brezno
 - RAMU = 483 km dolga reka v severovzhodnem delu Nove Gvineje, ki se zliva v Bismarckovo morje
 - STORTING = norveški parlament
- REŠITEV PREJŠNJE KRIŽANKE:**
- Vodoravno: LP, RG, staro leto, stiropor, mala matura, tiranije, Erato, Ajas, Raa, Arad, Tab, til, Kicar, Al, Asad, loterija, osnik, Nomenj, alkan, praksa, Avarka, Jana, penati

TRST	TRST	TALNA OBLAGA	LOV-LJENJE RIB	TUJ PRAVNI PRASEK	DOSTA-VEK K OPOROKI	572	PETER GASPARI INDIJSKO OBLACILO	FABRIKA	GRŠKI FILOZOF	LJUDSKI NAZIV ZA PRIŽNICO	SESTAVA EDI KLASINC	KILO-METER	MADŽ-MOŠKO IME	MAMILO DEL TELESIA	MOR. KRPAVA	MOR. PARL.
DETE						VREDNOST STO DENARNIH ENOT				BORILNA VEŠČINA						
BOKSAR CARNERA						ZNANENITA RUSKA KRIZPARKA				PREPAD ALBERT EINSTEIN						
VELIKA VODNA PTICA						SOSEDA TRIGLAVA REKA V NOVI GVINIJI					APERITIV NIKI JUVAN					
PESNIK GRUDEN				PERUNIK IAN HUNTER				PREDNIK ARTHUR								FINGL-POCARNI RAZISK. (JOHN)
MANJSA CULA							VSTOP-NICE			ZANEZ ALBRECHT DARUVAR				TRACNICA 5. IN 2. SAMOGL.		
BOG PO STARU IZRAEL. ZAVEZI							IGRALEC TOVORNIK				RAZVA-LINA					
DOPISU V TEDNIKU	ANTONIO VIVALDI			LITECJI				ULICA	ZENSKO IME		DOPISU V TEDNIKU		NEMSKO ZENSKO IME			

IDANJA
HLAČE PO MERI
PREŠERNOVA 23, PTUJ
☎ (062) 771-294

OBČINSKA ORGANIZACIJA RDEČEGA KRIŽA PTUJ, Natašina pot 1/a,
organizira v novembru 1988 80-urni tečaj prve medicinske pomoči za bolničarje. Slušatelji ob koncu tečaja opravljajo izpit.
Vse informacije prejmete na tel. št. 771-542.
Prijave sprejemajo do 10. 11. 1988.

Ko živel sem, ljubil sem vas vse, zdaj, ko mene več med vami ni, ljubite me v spominu vi.

ZAHVALA
Ob nenadomestljivi izgubi dragega moža, očeta, dedka, sina, brata in strica

Franca Božička
iz Dravinjskega Vrha

se iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč vsem, ki ste nam stali ob strani v najtežjih trenutkih, posebno še Tovarni avtomobilov Maribor, OŠ Toneta Žnidariča iz Ptuja in gasilcem GD Videm pri Ptuju. Iskrena hvala tudi govorniku tozda Kovačnica TAM-a, govorniku KS Videm pri Ptuju, govorniku GD Videm pri Ptuju, pevcem za odpete žalostinke, tov. Prstecu za odigrano TISINO in g. župniku za opravljen cerkveni obred.

ŽALUJOČI: VSI NJEGOVI.

V SPOMIN
15. oktobra mineva 10 let, odkar nas je zapustil dragi

Ivan Purg
z Brega pri Majšperku
(12. 9. 1948—15. 10. 1978)

Hvala vsem, ki prinašate cvetje in sveče na njegov grob.

VSI NJEGOVI!

Trenutek le, le bežen hip pretrgal bil najdražjega srca utrip. Umrl je poštenjak, podrl se doma steber je krepak.

Boleč, žalosten in nedojemljiv je spomin na 9. oktober 1978, ko si nas mnogo prezgodaj zapustil, naš najdražji

Janeza Perša

Usoda je hotela, da smo izgubili, kar smo najbolj ljubili. Le zakaj si bil prav ti žrtv krivične življenjske usode? Kaj si nam pomenil in kako zelo te pogrešamo, čutimo le mi! V naših nepotolaženih srcih boš vedno ostal. Šopek in svečke na tvojem preranem grobu so ne-mne priče naše bolečine in ljubezni do tebe.

Hvala ti za vse, kar nam je dalo tvoje plemenito srce. Vsem, ki se ga spominjate z lepo mislijo, postojite ob njegovem preranem grobu, poklonite cvet ali svečko — hvala.

Vsi njegovi

mali oglasi
PRODAM malo rabljen avtomatik A 3 ML, 87. Telefon: 771-666.
PRODAM Viso II Club-Cimos, letnik 1982. Marjan Mihajlovič, Dornava 137 b; tel. 795-010, ogled po 14. uri.
PRODAM spalnico, mizo in preprogo Skok, Dravska 3, Ptuj.
PRODAM gradbeno parcelo—250 m². Tel.: (062) 688-175.
PRODAM termoakumulacijsko peč—3 kW, še nerabljeno, 25 % ceneje od nove. Bezjak, Zamušani 2.
VEČ vrst neškropljenih jabolka za ozimnico prodam. Janko Hojnik, Polensak 7.
MLADIM in komunikativnim osebam nudimo no delo na terenu. Tel.: (062) 36-281.

SINGER, EXPRES SERVIS ŠIVALNIH STROJEV pri vas doma. Popravila strojev vseh znamk (tudi domačih), generalna popravila in čiščenje starih in novejših zamašenih strojev. Telefon: (062) 621-497.

PRODAM 300 l traktorsko škroplilnico Metalna s 16 prašilci. Anton Polajžer, Pobrežje 58, Videm.
PRODAM večjo količino koruze na rasti. Anton Polajžer, Pobrežje 58, Videm.
SPREJMEM vodenje knjigovodstva za obrtnike. Tel. 775-279.
PRODAM 20 arov gozda ob cesti v Jablovcu. Stane Širovnik, Sp. Hajdina 31.
UGODNO prodam kombinirani štedilnik Gorenje. Tel.: 773-427.
PRALNI STROJ Gorenje, ohranjen, prodam. Volkmerjeva 21, stan. 12; tel.: 775-454.

Slovenija
Brez sadja in zelenjavc ni zdrave prehrane. V »Sloveniji«, prodajalni na tržnici, imajo bogato zalogo vitaminov, postregli vam bodo s sokovi, lešniki in orehi. Torej... po sadje in zelenjavo v »Slovenijo«, prodajalno na tržnici!

Nikar ne počite ob mojem grobu, le tiho k njemu pristopite in večni mir mi zaželite.

ZAHVALA
Ob prerani in boleči izgubi drage žene in skrbne mamice

Marije Strelec
z Zgornje Hajdine

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem od blizu in daleč, ki ste nam pisno ali ustno izrekli sožalje, darovali cvetje in nam stali ob strani v najtežjih trenutkih.

Posebno se zahvaljujemo sodelavcem MIP-a — TOZD Zaščita Kidričevo in vsem, ki ste sodelovali pri izvedbi žalne slovesnosti!

Iskrena hvala vsem, ki ste se v tako velikem številu poslovlili od pokojnice.

Žalujoci: mož, hčerka in sin.

V SPOMIN
10. oktobra mineva leto žalosti, odkar nas je zapustil dragi mož, oče, sin in brat

Alojz Bračič
iz Placarja 22

Vsem, ki obiskujete njegov prerani grob, mu prinašate cvetje ter prižigate sveče, iskrena hvala.

Vsi njegovi

IZOLACIJE — SERVIS ZAMRZOVALNIKOV, PTUJ
Menjava izolacije, če zamrzovalna skrinja toči, rosi, od zunaj ledeni — z garancijo.
Konec leta žrebanje:
— 310 l zamrzovalnik Gorenje
— 210 l zamrzovalnik Gorenje
— 30 l zamrzovalnik Gorenje
Telefon: 305-150 ali 413-606, neprekinjeno.
Izrežite oglaš in mi ga dajte ob popravilu pri vas. Priporoča se Viktor Pajek.

PRODAM semenski krompir igor, prvi letnik, in drobni krompir, jabolka za ozimnico in prešo. Jože Medved, Podložje 13, Ptujška Gora.
PRODAM gradbeno parcelo z njivo v Zagajcih. Vprašati v Spuhlji 22 ali po telefonu: (062) 775-794.
IŠČEM žensko, staro od 55 do 65 let, samsko, vdovo ali ločenko, otrok ni ovira, za gospodinjstvo, ker sem invalidsko upokojen. Drugo po dogovoru. Naslov v upravi.

R-4 prodam zelo ugodno; reg. do 5. 11. 1989, zelo dobro ohranjen. Ivančič, Ul. 5. prekomorske br. 9, Ptuj; tel.: 775-053.

TRICLANSKA mlada družina nujno išče stanovanje v Ptuju ali okolici. Tel.: dop. 772-741, pop. 796-305; Kraigherjeva 23, Kidričevo — Gegič.
PRODAM traktor Steyer 18 KM s koso in reduktorjem. Moškančič 5.
POCENI prodam jabolka za ozimnico ali stiskanje. Franc Ribič, Krčevina 68 pri Ptuju.

NOVO
Brivsko-frizerski salon »Dragica« (Dragica Vajda) v Prešernovi ul. 4, Ptuj, sporoča, da imajo vsako sredo 15 % cenejšo storitve za upokojene.

PRODAM avtomatik A 3 KLS G (lita platišča), odlično ohranjen, za 1,5 M. Langusova 5 ali tel. 772-587.
PRODAM velikocvetne mačehe. Ivanka Maltarič, Zagrebška c. 61, Ptuj.
PRODAM avtomobilsko prikolico. Tel.: 774-743; Sp. Hajdina 97 a.

ENOFAZNI motor prodam ali menjam za trifaznega. Lancova vas 18.
PRODAM štedilnik (4 plin, 2 elektrika, pečica na plin) in enega novega (2 elektrika, 2 plin), zapakiranega, ter štedilnik derby na trdo gorivo. Ivanka Firbas, Straže 29, Voličina.
PRODAM obnovljen Steyer 30. Terezija Petek, Dornava 139.
PRODAM TRAKTOR SAME DELFINO 35 s koso, delovnih ur 3200. Starošinci 36, Cirkovci.
LADIJSKI pod, sušen 3 leta, prodam. Tel.: 771-611.
PRODAM rezervne dele za Diano. Janez Kiselak, Gerečja vas 112.

POCENI prodam obnovljen R 4, letnik 76, in rezervne le. Ivan Gajšt, Sestrže 46.

NOVO. VGRAJUJEMO daljnjske upravljalnike in kanalnik »S« za različne televizorje. Pridemo na dom. Naročila: (066) 74-093; Tv servis inž. Gordon Sluga, Piran, JLA 9.

PRODAM traktor Ferguson 30. Janez Firšt, Levajnci 16, Destrnik.
PRODAM štedilnik na trdo gorivo — rabljen eno sezono — 50 % ceneje. Tel.: 776-404.
PRODAM LADO 1300, letnik 83. Tel. 793-144.
PRODAM koruzo v storžih. Hajdina; tel.: 781-292.

ENOFAZNO petstopenjsko črpalko z rezervoarjem prodam. Vojsk, Rabelčja vas 19.
REGAL 3 m in kavč — raztegljiv — prodam. Telefon.: 771-990.
PRODAM 300 kg krompirja. Krajnc. Pacinje 3/b.
PREKLICUJEM zaključno spričevalo OŠ Ivana Spolenaka Ptuj na ime Marija Vrtnjak, Poljska cesta 39/a, Ptuj.
PRODAM nekaj mesecev star avtomatik. Lorbek; telefon: 775-263.
PRODAM Zastavo 850, letnik 1984, za 440 starih milijonov. Miran Voda, Mestni Vrh 43, Ptuj.

AKVIZITERJI, lahko tudi začetrniki, pridružite se dobro organizirani skupini za prodajo knjižnega programa, lastni prevoz ni pogoj. Ponudbe pod šifro »ATLAS« ali po tel. 414-490, od 6. do 14. ure.

IZOLACIJE SERVIS
VREDNOSTNI KUPON
20.000 din (velja 1 mesec)
Vnovčite ga ob popravilu hladilne skrinje.
Izolacijo opravimo hitro, strokovno, z uvoženimi materiali in s triletno garancijo.
Žlahtič, Zagrebška 54, Ptuj
tel.: (062) 774-806

PRODAM BAVALIT (3 vreče po 40 kg) in akrilolor (25 kg) s predpremazom za fasade z 20 % popustom. Telefon: 776-419.

PRODAM ali zamenjam dvosobno stanovanje za trisobno na Zihelovi ploščadi, I. nadstropje (garaža). Naslov v upravi.

KOKOŠI NESNICE, stare 1 leto, prodam. Meglič, Skorba 23, Hajdina.

PRODAM 80 arov koruze na nji-vi, lahko za silažo. Naslov v upravi.

SNEGOLOVE, lopate za sneg, SIDRA za napenjanje stebrov v gorici, natezalce za stebre dobite pri Meličarju. Izdelava kovinskih predmetov. Potrčeva 26; telefon: 771-286.

DEŽURSTVO ŽIVILSKIH TRGOVIN
V soboto, 15. oktobra: KOLO-NALE in PANORAMA.

kino ptuj
Četrtek, 13., in petek, 14. oktobra: SREDI MOJIH DNI, domači barvni film. Sobota, 15., in nedelja, 16. oktobra: VETERANI V AKCIJI, ameriški barvni film. Torek, 18., in sredo, 19. oktobra: POLETNO ZAPELJEVANJE, japonski barvni film. Četrtek, 20. oktobra: ZVEZDNATE POTI — IV. DEL, ameriški barvni film. Predstave bodo ob 18. in 20. uri.

ZAHVALA
Ob boleči izgubi drage mame

Rozalije Horvat

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zahvaljujemo se duhovniku za opravljen obred, pevcem in govorniku. Vsem za vse prisrčna hvala.

Žalujoci: vsi njeni

Zaman je bil tvoj boj, zaman vsi dnevi tvojega trpljenja, bolezen je bila močnejša od življenja. Nihče ne ve, kako boli, ko zavemo se, da te ni.

ZAHVALA
Ob boleči izgubi dragega, dobrega moža, očeta, starega očeta

Antona Kajsersbergerja
iz Skorbe 28

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sovaščanom ter znancem od blizu in daleč za veliko prelepega cvetja, za sv. maše in cerkev ter za tako številno udeležbo na njegovi zadnji poti. Posebno zahvalo čutimo do dobrih sosedov Turnškovičev za tolažbo v času njegove boleznin ter družin Hazimali, Krulc, Galun in Strmšek, ki so nam v teh težkih trenutkih vsestransko pomagali.

Hvala sodelavcem Laboda-DELTE Ptuj, MIP-Maloprodaje ter sodelavkam CICIBANA.

Iskrena hvala dr. Tropu za lajšanje v času njegove boleznin in osebu internega oddelka bolnišnice Ptuj.

Lepa hvala duhovnikom za lepo opravljen obred, govorniku tov. Ivanu Ogrincu za ganljive besede slovesa ob odprtem grobu, pevcem za lepo odpete pesmi ter tovarišu za odigrano Tišino.

Se enkrat prisrčna hvala vsem, ki ste našega očeta v tako velikem številu pospremili k zadnjemu počitku.

Z bolečino in resnico v srcih, da se nikoli več ne vrne: vsi njegovi, ki smo ga imeli radi.

